

UÇAN HABER

UÇAN SÜPÜRGE KADIN İLETİŞİM BÜLTENİ

SAYI:15 - Ağustos 2002

1.000.000 TL

SÜRELİ YAYIN-İKİ AYDA BİR ÇIKAR

Seçiliyoruz...

Hepinize merhaba,

Aylardan Ağustos, şairin dediği gibi kirli midir bilinmez ama kadınların gündemi sıcak, uyumuş günlerin içinde bile durmaksızın ilerleyerek kendine yol açıyor.

Öyle bir sıcaklık ki, yine ülkemizde bir erken seçimle 3 Kasım'da sandığa gidiyoruz. Üstelik, her sabah uyandığımızda yeni bir senaryonun içinde kendimizi bularak...

Uçan Süpürge'de, çalışan arkadaşlarla birlikte haftamızı tazeleyelim, geçmişteki seçimlerde neler olmuş bakalım dedik...Tabii ki bizim için çok anlamlı olan kadın dergilerinin, özellikle Pazartesi dergisinin sayfalarını şöyle bir karıştırdık. Ne seçimler geçirmişiz diye düşündük. Bazı siyasi parti başkanları gazete manşetlerinde "En fazla kadın aday bizde" demiş. Bir başka siyasi parti başkanı, "En fazla ne demek en az 100 kadın bizde" beyanda bulunmuş. Hatırlatmak için birkaç rakam verelim. 99 Mart seçimlerinde ANAP'a 3150 aday müracaat etmiş, bunun 178'i aday olmuş. Aynı yıl DSP'den 30 kadın aday olurken, MHP'den ve DYP'den 80 kadın aday olmuş. ÖDP'nin, barajı geçme şansı olsaydı kadınlar açısından durum aynı olur muydu sorusu, ister istemez aklımıza geliyor. Bu rakamların şu anki karşılığının ne olabileceğini öğrenmek için siyasi partileri aradığımızda genel, somut olmayan cevaplar aldık. Üstelik 'Kadın' sözcüğünü duyar duymaz seslerine bir mesafe yükleyen partililerin "Kadınlara fazla ilgi var" yanıtı ne kadar sahici olabilirse. Bu bülten elinizde olduğunda eminiz bu rakamlar kesinleşecektir. Örneğin MHP, 1200 müracaatını kesinleştirmiş bunun ancak 51'inin kadın olduğunu açıkladı. Biz de tüm kadın kuruluşlarının son zamanlarda yaptığı toplantılarda "Sizce teklif var mı?" diye dernek başkanlarına soru sorduğumuzda bir tanesinden evet cevabı alamadık.

Evet geçen seçimde 22 kadın milletvekili oldu. Bu süreçte özellikle medeni kanun çalışmaları sırasında kadın milletvekillerinden yeteri kadar destek ve dayanışma alınmadığı birçok örgüt tarafından dile getirildi. Siyaset ve kadın konusunda Uçan Süpürge web sayfası için görüşlerini istediğimiz birçok kadının ya çok işimiz var deyip iş sıralaması yaptığını gördük ya da hiç umuluları olmadığını dile getirdiler. Bu yazı dizisini bundan sonraki web sayfasında seçim bitene kadar sizlerle paylaşmayı sabırsızlıkla beklediğimizi bilin. Kadın hareketinde çok önemli yeri olan Aksu Bora'nın bu konuyla ilgili yazılarını bültenimiz içinde bulacaksınız. Ancak bir seçim geliyor. Bu seçim öncesi bir seçmen olarak kime ve niçin oy vereceğimizi, aday olacak olan kadınların neden aday olduklarının belirtilmesi seçildikten sonra meclisteki çalışma stratejilerini şimdiden görmek istiyoruz. Ve bu seçim çalışmaları sırasında edindiğimiz bilgiler bize gösteriyor ki bizim birbirimizle daha fazla haberleşmemiz ve iletişimimizi güçlendirmemiz gerekiyor. Politika ortak sorunlara ortak çözüm bulma işi ise, kadın olarak yaşadığımız çözümsüzlüklere de politik bakmamızı ve biraz daha radikal olmamızı gerektiren günler yaşıyoruz.

Bu sayımızda da sizlere dolu dolu bir bülten

hazırladık. Sayfalarımızda neler mi bulacaksınız?

Kampanya başlığı altında okuyacaklarınız, 'Kadınlar Birbirine Doğru Yürüyor' ve 'Medeni Yasa Toplantıları' kadınların ortak sorunlarını mutlak bir kadın bilinciyle çözmeye yönelik çabalardan üçünü kapsıyor.

Kadınlar, Yaşam, Deneyimler'de uzaklardan bir yazar, Hatice Peköz'le tanışacak, hafızalarımızdan uzunca bir süre silinmeyecek olan Paşabahçe direnişinde, günlerce fabrika bahçesinde konaklamış olan işçi ailelerinin yaşadığı zorluklara tanık olacaksınız. Üstün Bilgen Reinhardt'ın yazısı cinselliğin ve aşkın tarih boyu aldığı uzun yol üzerine.

ABD'nin Irak'a saldırısı kesinleşirken, barış için yürütülen çalışmalar savaşın dünya üzerindeki tek gerçek olmadığını hatırlatacak bizlere.

'Kadınlar, Siyaset ve Seçimler'de, Türkiye 3 Kasım'a doğru hızla gün sayarken hayatımızı birinci dereceden etkileyen politikadan sürekli dışlanmaya çalışılan kadınların seçimler ve siyasete bakışını bulacaksınız.

Sendikali Kadınlar bölümünde, meclisten yoğun tartışmalarla geçerek yürürlük tarihi 2003'e ertelenen İş Güvencesi Yasası'nın ışığında Sendikali kadınlara dair kitapları bulacak, olay mağduru bir kadının anlatımlarıyla iş yerinde cinsel tacize tanıklık edeceksiniz.

Kadın ve Hukuk Bölümünde, meclisten son sürat geçen AB Uyum Yasaları ve bu paketin kadınlara ait önemli bir parçası sayılabilecek CEDAW İhtiyari Protokolüyle ilgili yorumları, Kadın örgütlerinin imza atıkları '3'lü Eşitlik Paketi Yasa önerileri'ni okuyacaksınız.

Kadın ve Sağlık Bölümünde, Kanada'nın Toronto kentinde yapılan Dünya Sağlık Konferansı ve konferansın ana teması olan 'Düşük' konusunu ülkemizdeki durumlarla ilişkilendirerek işliyoruz.

Filmmor, Kıbrıs'ta çıkan Üniversiteli Kadınlar/Women Dergisi ve Van Evi tanışacaklarımız arasında.

Kadınlar ve Örgütler'de İngiltere'de Türkçe konuşan mülteci kadınlarla dayanışma amacıyla kurulan Derman işleniyor.

Kadın Kooperatifleri Buluşması yine bültenimizin sayfaları arasında bulabileceğiniz.

Dünyadan ve Türkiye'den kısa kısa geçtiğimiz haberlerin yanı sıra, Antalya Kadın Dayanışma ve Danışma Merkezi'nin gerçekleştirdiği Yaz Kampı etkinliklerine tanık olabilirsiniz.

Kadın ve Sanat'ta, yazar Elif Şafak'la 'Güzellik' üzerine yaptığımız söyleşiyi kitap tanıtımları izliyor.

Geçen iki ay boyunca Forum sayfalarımızda neler konuşuldu, neler tartışıldı? İlginizi çekeceğini umuyoruz.

Ve her zamanki gibi dünyada ayrımcılık üzerine olup bitenlere itirazlarımız var.

Uçan Süpürge Web Sayfamız ve yine Uçan Süpürge'nin hazırladığı TR.Net Kadın sayfası, kadınlar için yeni birer alan olmaya devam ediyor. Yaratıcı ve çalışan ekibimiz, gözün estetiğe ancak bu kadar doyabileceği güzellikte sayfalar hazırlıyorlar sizlere.

Hepinize sevgiyle...

International Women's
Health Coalition
tarafından desteklenmektedir.

Supported by
International Women's
Health Coalition

"Kedi Dili"

Ekin Radyo 107.1
Her Cuma 11.00 - 12.00

"Uçan Süpürge"

Sahibi: Örn Güner
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Halime Güner
Adres: Büyükelçi Sokak 20/4
Kavaklıdere / ANKARA
Tel: (0-312) 427 00 20 (pbx)
Fax: (0-312) 466 55 61
URL: <http://www.ucansupurge.org>
E-mail: ucan.supurge@ucansupurge.org
info@ucansupurge.org

Proje Koordinatörü: Aha Tath
Yayına Hazırlayanlar:
Gülten İrgün, Ebru Sormaz, Sibel K. Türker,
Uğur Yüksel, Fergül Özgüven

Fiyat: 1.000.000 TL
Abonelik: Yıllık 4.000.000 TL
Dışbank, Kavaklıdere Şb.
310000 No'lu hesaba

Yapım: Kitle Yayıncılık, Yayıncılık ve
Ticaret Ltd. Şti.
Tel: (0-312) 468 71 40
Fax: (0-312) 468 71 39

www.ucansupurge.org

Uçan Süpürge Web Sitesi, açıldığı gün olan 14 Şubat'tan bu yana gün geçtikçe yükselen bir eğride seyrediyor. Sitemizde, zaman faktörünün olumlu etkisiyle ve bu alanda giderek deneyim kazanmanın doğal bir sonucu olarak pek çok şey değişti. Ekip olarak uyumlu ve özverili çalışmamızın sonuçlarını aldığımız bu dönemde haklı bir gurur yaşıyoruz. Bunda internet gibi, teknolojinin, bilginin ve iletişimin odak noktası olan, ancak bir o kadar da tartışmalı bir alanı en doğru şekilde kullanıyor olmayı amaçlamanın etkisi elbette ki büyük. Kadınlara yönelik bir sayfa hazırlıyor olmanın bildik handikaplarından uzakta, sitemizin temel amacı olarak belirlediğimiz 'kadınlar arasında iletişimi sağlamak' maddesini gündemimizden hiç çıkarmayarak sizlere en iyiyi vermeye çalıştık, çalışıyoruz.

Sitemiz ağırlıklı olarak kadınlar ve örgütler arası bilgi ve haber akışını gerçekleştirmeyi hedef almışken, aynı zamanda magazin tuzaklarına düşmeden gülümsetmeyi, bilginin tek yönlü ve donuk doğasına paylaşımı getirerek, teorik olanın yaşadığımız hayatla buluşmasını sağlamayı amaçlıyor. Kadınlara ancak sınırlı ilgi alanlarını yakıştıran sitelerle aramızda ciddi bir mesafe olduğunu düşünüyoruz. Rengin ve estetiğin ölçülü kullanımı, öncelikle görsel bir alanda çalıştığımızın farkında oluşumuzla ilgili.

Yaşadığımız ülkenin ve dünyanın kadınlara savaş, ölüm,

yoksulluk ve acı getirdiğinin farkındayız, ama bu yaşamın renklerini unutmamızı gerektirmiyor. Bu konuda sizlerle aynı düşünceyi paylaştığımıza eminiz.

Ciddi rakamlara ulaşan ziyaretçi sayımız, bize doğru yolda olduğumuzu gösteriyor. Biz, Uçan Süpürge Web sayfasının bizim için olduğu kadar, sizler için de özel bir yeri olduğunu düşünüyoruz.

Web sayfası deyince TR.Net kadın sayfasını unutmak olmaz. 'Bunları Seçtik, Hukuk, Kadın Belleği' başlıkları altında kadın gündemini yoğun bir şekilde takip eden Tr. Net kadın sayfası şimdiden Web sitemizin kızkardeşi oldu bile.

Sitelerimizde ilginç konuklar ve röportajlara, dünya ve Türkiye'den kadınları ilgilendiren haberlere, katılımcı olabileceğiniz forum başlıklarına, yetkin kalemlerden çıkmış makale ve yazılara, her hafta yeni yazarlar, kitaplar, filmler ve oyuncuların tanıtıldığı kitap ve sinema sayfalarına ulaşabilir, her konudaki görüş ve eleştirilerinizi web@ucansupurge.org adresine mail yoluyla gönderebilirsiniz.

Sayfalarımızda buluşmak dileğiyle...

Sibel K. Türker

Uğur Yüksel

Fergül Özgüven

(web@ucansupurge.org)

KADINLAR YENİ MEDENİ KANUN'U TARTIŞIYOR

(Post-Expres'te yayınlanan yazıdan
kısaltılarak düzenlenmiştir.)

76 yıl sonra nihayet...

76 yıl aradan sonra Türkiye'nin Medeni Kanunu nihayet geçtiğimiz yılın sonunda değiştirildi. Bu kanunun değişmesi için kadınlar uzun yıllardır mücadele veriyordu ve erkek milletvekillerinin Meclis'te cansiperane direnişlerine rağmen yasanın kabul edilmesi doğrusu biz kadınları sevindirdi. Ne de olsa bizim için yaşamsal önemde bazı değişiklikler gerçekleşmişti. Artık ailede reislik kaldırılmıştı, yeni bir mal rejimi kabul edilmişti, velayet ve evlat edinmede önemli ilerleme kaydedilmişti, işte çalışmak için kocanın izni kaldırılıyordu, vs.

Evlilik boyunca edinilmiş malların boşanma ya da miras sırasında (mülkiyet kimin üzerine olursa olsun) eşler arasında eşit bir biçimde paylaşımını öngören yeni mal rejimi, ev kadınlığına mahkum olduğu için hiçbir mal varlığına sahip olmayan kadınların emeğini tanıyor, ilk kez ev içi emeğin karşılığının adını

koyuyor ve kadınlara boşandıktan sonra ya da miras sırasında evde ürettikleri emeklerinin maddi karşılığının verilmesine olanak tanıyordu. Şu anda evli olanlar ve yeni evlenecek olanlar doğrudan bu rejime tabi idi. Ama bir şartla! Bu yasa sadece 2002 yılından itibaren geçerli olacaktı. Yani, 2002 yılından önce evlenmiş olan milyonlarca kadın bundan sonra sadece ve sadece 2002 yılı sonrasındaki emeklerinin karşılığını alabilecekler. Bundan önceki 20-30 yıl haybeye geçmiş kabul edilecek.

Yasa Meclis'te görüşülürken kadın örgütlerinin konuyu sürekli kamuoyunda tutmaya çalışmasına ve yasanın evlilik tarihinden itibaren başlatılması için yoğun lobi çalışmaları sürdürmesine rağmen, "karılara malımızı yedirtmeyiz; erkek ne zaman ölüp kabre girer, o zaman mal kadının ve çocuğundur" diyen, kadınları maddiyatçılıkla suçlayan, "kutsal Türk ailesi"nin bu yasayla sonunun geldiğini iddia eden erkek milletvekillerinin tozu dumanı arasında kanun eşitsizlik içeren haliyle kabul edildi.

Emire Davası: Kadınlar Medeni Kanun'u Yeniden Tartışmaya Başlıyor

11 Eylül sonrasında yeni savaş senaryoları, Afganistan savaşı, Irak'a yapılacak ABD müdahalesinde Türkiye'nin

konumu, ekonomik kriz gibi gündem bolluğu arasında Medeni Kanun gündemden düştü. Ta ki, Mayıs ayı sonunda İzmir Asliye Hukuk Mahkemesi'nde, Medeni Kanun'un 2002'den itibaren geçerli olduğunu hükme bağlayan yürürlük maddesinin iptali istemiyle dava açıldığının öğrenilmesiyle konu yeniden alevleninceye kadar. Emire Cenana adlı beş çocuklu bir kadın, 41 yıllık bir evlilikten sonra kocasının kuma getirme isteğini reddetmiş ve bunun üzerine kocası boşanma davası açmıştı. Emire'nin eşit mal paylaşımından kendisinin de yararlanabilmesi için açtığı dava, daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından usulen reddedilse de, başlangıçta ilerleme kaydetmiş ve bu durumun basında haber olarak yer almasından sonra kadın hareketi içinde bir heyecan oluşmuştu. Emire'nin mücadelesi, 1990 öncesinde tekil hukuki mücadelelerin esin kaynağı olan 1987'deki Dayağa Karşı Kampanya, ya da, 1990 yılında Türk Ceza Kanunu'nun fuhuş yapan kadınlara tecavüzde ceza indirimi

getiren 438. maddesine karşı yapılan eylemlerdeki gibi bir kampanyaya vesile olabilir, somut bir talep etrafında birleşen kadınlar, milyonlarca kadının hayatını doğrudan etkileyen yürürlük maddesinin ve yasadaki diğer eşitsizliklerin değiştirilmesini talep edebildi.

Bu düşünceden hareketle Pazartesi Dergisi'nden bir grup kadın Haziran başında bir çağrı yaptı. Bu çağrı üzerine Kadın Tavrını Geliştirme İnsiyatifi, HADEP Genel Merkez Kadın Kolları, Feminist Hareket, Özgür Kadının Sesi Dergisi, Dicle Kadın Kültür Merkezi, Ka-Der gibi kadın kuruluşlarının yanı sıra bağımsız kadınların ve feminist avukatların biraraya geldiği toplantılarda ilk farkettiğimiz şey, özellikle mal rejimini her birimizin farklı yorumladığı ve kanunun bütününe ilişkin değişiklikler konusunda çoğu kimsenin kafasının net olmadığıydı. Hepimiz az çok mürekkep yalamış, kalem tutmuş kadınlardık ama, ne Yeni Medeni Kanun'un hayırlı hükümlerini, ne de adı akılda bile kalamayacak kadar uzun ve tuhaf olan yeni yasal mal rejimini (evlilikte edinilmiş mallara katılma rejimi) başka kadınlara anlatabilecek kadar bir malumat sahibiydik. Kadınların bilgiye ulaşabilme şansı daha fazla olan kesiminin bile hali böyle idiyse, mahallelerde, köylerde, fırsatlardan yoksunluğun hayatın bir parçası olarak kanıksandığı yerlerdeki kadınlar, aile hayatında yaşamsal bir zihniyet dönüşümünün yaşandığı Yeni Medeni Kanun'u nasıl bilebilirdi ki! Ya bizim kırk bilgimizle onlara ulaşmamız mümkün müydü?

Bir kampanya niyetiyle biraraya gelen kadınlar olarak,

Medeni Kanun'u olabildiğince çok kadına anlatmayı ve tartışmaları yaygınlaştırmayı öncelikli hedef olarak belirledik. Bunun için mahalle toplantıları düzenlemeye karar verdik. Mahalle toplantılarını, yanibaşımızdaki ya da örgütlü kadınlarla değil, bu kanuna ulaşma konusunda en şansız olduğunu düşündüğümüz kadınlarla iletişim kurmanın bir vesilesi olarak düşündük. Ayrıca, bu toplantılar sadece kadınların haklarından haberdar olmalarının sağlandığı buluşmalar değil, aynı zamanda kanunda eşitsizlik yaratan hükümlerin değiştirilmesi talebiyle sonbahar aylarında yapılacak bir miting'in de ön çalışması olacaktı. Mahallelerde dilimiz döndüğünce kanunları bizim anlatmamızın, bunun yanı sıra, olası hukuki ve teknik sorular karşısında avukat arkadaşlarımızın desteğinin alınmasının, mahalle toplantılarında sıcak bir havanın oluşmasına katkıda bulunacağını düşünüyorduk.

Tabii, öncelikle kampanyayı yürütecek kadroların medeni kanun konusunda bir eğitimden geçmesi ve hem dil hem de fikir birliğine ulaşması gerektiği ortadaydı. Bir Cumartesi günü -Türkiye-Senegal maçının hemen sonrasıydı, Taksim ayakta, trafik tüm İstanbul'da kilitlenmişti- iki avukat arkadaşımız yaklaşık 25 kişilik bir gruba, Medeni Kanun'u beş saat boyunca aktardı. Anlatıcı adayları ayrıca Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği'nden (Ka-Der) avukat Seyhan Ekşioğlu'nun hazırladığı "Türk Medeni Kanunu: Ailede Yeni Düzen" adlı el kitabını da çalıştı. Sonunda, ilk mahalle toplantısını 13 Temmuz'da Şirinevler'de yapmayı kararlaştırdık.

"İyi güzel de, kumaların hali ne olacak?"

Şirinevler'de yaptığımız ilk toplantıya çoğu Kürt olan yaklaşık 40 kadar kadın katıldı. İlk toplantımız olması nedeniyle daha da fazla heyecan duyduğumuz buluşma, cehennem sıcaklığına rağmen güzel bir şekilde ilerledi. Kadınların mal rejimi, miras, boşanma ve aile içi şiddet konularındaki merakları görmeye değerdi. Zaman zaman mal paylaşımı konusunda (Peki ama, ev kayınbabanın üstüneyse ne olacak? gibi) Medeni Kanun'un açık bıraktığı noktaları yakaladılar. Erkeklerin kadınları aşağılamakta kullandığı bini bir para küfürleri dile getirirken (sütsüz, soysuz, sütübozuk) olsun, evde uğradıkları şiddeti dillendirirken olsun, içtenlikle konuştular. Kadınların konuşacak çok şeyleri vardı ve somut ihtiyaçlarına yanıt arıyorlardı. Bir kadının Kürtçe sorduğu, "İyi güzel de, kumalar ne olacak?" sorusu ise, kadınların ezilmesinin gerçekte bir sistem sorunu olduğunu, kanun hükümlerinin pek çok konuda kifayetsiz kaldığını ve ataerkine karşı mücadelede bu hükümlerin önemli, ama koca bir bütünle kıyaslandığında aslında ufak bir gedik açtığını anlatıyordu.

Mahalle toplantılarımızın ikinci durağı olan Kasımpaşa-Hacı Hüseyin'de toplantıya bu kez yaklaşık 25 kadar Alevi ve Roman kadın katıldı. Mahallenin İbrahim Abi'sinin kahvesinde çocukların etrafı şenlendirdiği bir hayli hareketli toplantıda, tıpkı bir öncekinde olduğu gibi, kadınlar canlarını en yakan sorunları konuşmak istediler: kapı önüne konma, dayak, boşandıktan sonra beş parasız kalma, küfür... Burada da, en çok yasalardaki bu değişikliklerin gündelik hayat-

larını nasıl değiştireceğini sordular, evde bu haklarından söz etseler, buna dayakla karşılık verileceğinden dem vurdular ve bu yasaların hayatlarında bir değişikliğe yol açamayacağından şikayet ettiler.

Kasımpaşa-Hacı Hüseyin'den sonra, bir toplantı da Kağıthane'de düzenledik. Küçük bir grup kadınla yaptığımız bu toplantıda, başı örtülü bir kadın, "Benim aradığım işte böyle bir şeymiş" diyordu. Çabalarımızın ve sözlerimizin başka kadınlara ulaşabildiğini bundan daha iyi ne ifade edebilirdi?

Yasaların uygulanmasının kağıt üstünde olduğu gibi kolay olmadığını bilsek de, mahalleli kadınların haklarını öğrenme konusundaki merakları ve sonrasında bu toplantıları yeniden yapma talepleri, kadınlar açısından durumun çok da ümitsiz olmadığını hissettiriyor. Kadınlar baskıya karşı direnmek, hayatlarını değiştirmek istiyor. Biz bu medeni kanun toplantılarını tasarlarken, kanunlardaki değişikliklerden çok kadınların hayatlarını asıl kendilerinin değiştirebileceğinden, öncelikle bu fikri onlara taşıyabilme kaygısından yola çıktık. Hayatlarını değiştirme iradesi göstermeleri gerektiğinde, kendilerini daha güçlü hissetmelerini, farkında olmanın bile bir şeylerin değişmesinde önemli olduğunu, bilginin diğer kadınlara aktarılmasıyla baskıya karşı özgün mücadele yöntemleri ve dayanışma geliştirilebileceğini anlatmak istedik, basit bir dille, olanca yalınlığıyla.

Bir sonraki mahallemiz Gaziosmanpaşa. Bundan sonraki hedefimiz ise bu çalışmaları daha kapsamlı bir çerçeveye taşımak ve çok daha fazla kadın örgütünün katılımıyla seçim öncesinde bir eyleme dönüştürmek. Yaptığımız en son toplantıda yeni katılımlarla birlikte bir miting ya da benzeri bir eylem yapmaya karar verdik. Bu eylemi, kadınların bedensel haklarından Medeni Kanun'un yürürlük maddesinin değiştirilmesine, sosyal haklardan, sığınaklara bir dizi somut taleplerin dile getirildiği coşkulu bir karşılama töreni olarak tasarlıyoruz. Boşanma, aile içi şiddet ve gözaltında tecavüz nedeniyle mağdur olmuş en az üç kadını İstanbul'da Eylül sonunda (büyük ihtimalle 28 Eylül'de) hep birlikte karşılayalım istiyoruz. Şu anda bu konuda komisyonlar oluşturuldu ama kapımız bizimle olmak isteyen tüm kadınlara açık Geniş katılımlı bir sonraki toplantının tarihi 2 Eylül, Pazartesi Dergisi'nde 18.30'da olacak. Haberleşmek için Pazartesi Dergisi'ni (212-249 59 59) arayabilirsiniz.

Yelda Yücel (yeldayucel@superonline.com)

Medeni Kanun'daki 'Boşanma Sonrası Malların Eşit Paylaşımı' ilkesinin 2001'den önceki evlilikleri de kapsaması gerektiğini söyleyen kadınlar 'Alacaklarımızı İstiyoruz' kampanyası başlattı. Kampanyaya, Feminist Hareket, Ka-Der, Özgür kadının Sesi Gazetesi, Sosyalist Demokrasi Hareketi, Dicle Kadın Kültür Merkezi, KATAGİ, Pazartesi Dergisi, HADEP Kadın Kolları ve Bağımsız Kadınlar destek veriyor. Kadınlar, Mor Çatı Kadın Sığınma Vakfı avukatlarından Canan Arın ve Hülya Gülbahar'ın vereceği Medeni Kanun eğitimine katılacak.

MAVİLİ ÇOCUK YOLUN AYDINLIK OLSUN

Bir yaz günü Ege kıyısında, denizden gelen neşeli sesleri ve su şapırtılarını dinliyordum ki, bir kızcağız salınarak önümden geçip denize yürüdü. Onbir, oniki yaşlarında olmalıydı. Geçen yıl sıska bir çocukken fidan gibi büyüymüş; şimdi, mavi bikinisi gelişen göğüslerini, biçimlenen belini sergiliyordu.

"Önünde bir mayın tarlası gibi uzanan cinsellik serüveninin farkında değil daha," diye geçti içimden. Bu kızcağız beni kırk yıl geriye götürüp kendi çocukluğumu mu hatırlatmıştı ne?

Neden mayın tarlası olsun? Cinsellik insan yaşamının en büyük coşku kaynaklarından biri değil mi? Bu çocuğun önünde açılan, yaşamın sürebilmesinin, yenilenmesinin gizemli anlamı ile zengin, canlı bir bahçe olamaz mı? Gelişip değişen bedenini kıvançla tanınması, yeni tatlara hazırlanması, yaşamın güzelliğinin taa özünde değil mi?

Evet. Evren öyle olmasını istiyor. Ama şu kızın yaşayacakları, evrenin istediğinden farklı ayıplarla, gizlerle, çelişkilerle, ve belki de mücadeleyle dolu olabilir.

Belki şimdiden, belki de çok yakında, mavi bikinili kız, birbiriyle çelişkili baskılar duymaya başlayacak mı acaba? Bunlardan birincisi, televizyonlarda, Amerikan filmlerinde ve İnternette gördüğü modellerle yarışarak çekici olma baskısı. Bedenini modellerin bedenleriyle karşılaştıracak, hem acımasızca eleştirecek - hem de başkalarının eleştirisinden korkacak. Ya göğüslerini küçük bulacak, ya kalçası geniş diye utanacak, ya da bacakları tumbul diye hayıflanacak. Yani bir yandan bedenini teşhir ederken, bir yandan da kendisini eksik hissedecek.

Bu arada, etrafındaki erkeklerin ona artık hem hoş gelen, hem de tedirgin eden yeni bir ilgi ile baktığını görecektir. Edilgenleştiğini, nesneleştiğini belki sezecek ama adlandıramayacak. Kendi istekleri de gölgeler gibi karanlıkta kırırdanmaya başlarken, bedeninin dönümlerinin utanç verici olduğu, gizlenmesi gerektiği, cinselliğin kendisini aşağılayabileceği, ona çeşitli köşelerden fısıldanacak. Yani, ayıp, kirli, kendi değerini düşürebilecek kadar tehlikeli bir olguyla karşı karşıya olduğunu görüp çaktırmadan korkacak.

Televizyonda, filmlerde ve internette çokça bulacağı cinsellik görüntülerine karşın, bedenini gerçekten tanınması ve bilgilenmesi engellenecek ya da sınırlandırılacak. Hoşlandığı birisi ona yaklaşmak isteyecek belki, o buna hazır olmasa bile. Hayır derse o kişiyi kaybetmekten korkacak. Evet derse hoşlandığı erkek bile onu yargılayabilir - kendisini sorgulayacak. Egemen kültürden öğrendiği kadarıyla ilişki pazarlıklarına girecek. Örselenen duygularını aşk sanacak - örselenmeyi kadın olmanın gereği olarak kabullenecek. Belki erkenden evlenecek. Eşi ile ilişkisi filmlerde ve internette gördüklerinden - ve özlediklerinden - çok farklı, belki de hiç coşkusuz olacak. Bundan kimseye söz etmeyecek, doyumu analıkta arayacak.

Ama belki de -tanrıçalar ona gülümserse- egemen

değerleri aşmış birisine tutulacak ve bütün "ayıp" lara inat, toprağın, göğün ve denizin uyumlu sevinçlerini tanıyacak.

Mavi bikinili çocuğu, ve toplumumuzda (yalnız bizimde değil, batıda da birçok toplumda) kadın olmanın gizli zorluklarını ve coşkularını düşünerek dalıp gitmişim ki aklıma Amerikalı yazar Riane Eisler'in Kadeh ve Kılıç (The Chalice and the Blade) ve Kutsal Coşku (Sacred Pleasure) adlı, çok sevdiğim iki kitabı geldi.

Bu iki kitapta da Eisler, günümüzde bir çok toplumda cinselliğin önemli bir coşku kaynağı olması gerekirken ayıplarla, utançla, suçlulukla ve şiddetle bağdaştırılmasını, tarih öncesinde yaşanmış olan paylaşmaya dayanan ilişkilerden, tarih boyu yaygınlaşan tahakküm ilişkilerine geçişle açıklıyor. Tahakküm ilişkilerine dayanan toplumlarda, erkek egemen otorite arttıkça, cinselliğin şiddetle -özellikle kadın bedeninin kontrolü, ve kadın cinselliğinin ezilmesiyle- eş anlamlı yaşandığını gözler önüne seriyor.

Binlerce yıl önce, Neolithic (tarımın başladığı çağ) diye adlandırılan çağda, dünyanın verimli, ılımlı, yaşamı ve tarımı besleyen yörelerinde barışçı, paylaşımcı, kadınlara, doğaya ve coşkuya değer veren, kadın bedeninin üretkenliğini doğanın canlılığının simgesi olarak kutsayan medeniyetlerin yaşadığını öne sürüyor Eisler.

Bu çok şeyi aydınlatan tez, bugün Anadolu'da yaşayan kadınlar için özel bir anlam taşıyor. Çünkü paylaşmaya dayanan, kadınların saygın olduğu, tüm doğadaki dişi güçlerin kutsandığı kültürlerden söz ederken Eisler'in örnek gösterdiği toplumlardan birincisi Anadolumuz'daki Çatalhöyük.

Çatalhöyük'teki kalıntılar Eisler'in tezini doğruluyor. Bu önemli kentte, ne savaş korkusunu simgeleyen sur kalıntıları var, ne insanlara karşı kullanılmış silah, ne de insan iskeletlerinde şiddet belirtisi. Çatalhöyük'teki bütün evler hemen hemen aynı büyüklükte - eşitlikçi bir toplum olduğu anlaşılıyor. Görkemli tapınaklar da yok, savaş anıtları da.

Ama sanat var! Duvar resimleri, bize Çatalhöyük'teki yaşam konusunda ipuçları veriyor bunlardan hiçbirisi insanlara karşı şiddet içermiyor, kadınlara tecavüz temasını işlemiyor. Buna karşın, düzinelerce çıplak kadın heykelciği - yuvarlak baldırları, kocaman göğüsleriyle keyifli ve utanmaz bir sürü hatun - çıkmış Çatalhöyük'ten. Riane Eisler onları gördü mü bilmem - ama ben her birini tanıyorum. Anadolu Medeniyetleri Müzesindeki vitrinin önünden geçerken onlara göz kırpyorum!

Aynı vitrinde bir de kolları bacakları birbirine dolanmış bir kadın ve erkek kabartması var. Tarihten önceki ilk pornografi örneği olabilir ama yanındaki açıklama ilk hieros gamos, kutsal birleşme, diyor. Başka bir vitrinde de, tek başına, iki yanında leoparlarıyla tahta kurulmuş, yüklü bedeniyle mağrur tanrıça. İşte Anadolu'nun bize anlattığı gizemli öykü!

.....

(Yazının devamına www.ucansupurge.org adresinden ulaşabilirsiniz.)

Üstün Bilgen-Reinart
(reinart@metu.edu.tr)

CAMDAN HAKLAR/ PAŞABAHÇE DİRENİŞİ

Bundan böyle paşabahçe çay bardaklarında içtiğimiz çay daha bir sıcak olacak, daha çok yakacak ellerimizi. Paşabahçe Cam Fabrikası işçilerinin kaderi belli oldu. 22 Temmuz itibarıyla ücretsiz izin verildikten sonra, günlerce fabrika bahçesinde bekleyen işçiler Şişecam grubunun açıklamasıyla kaderlerini öğrenmiş oldular. Açıklamaya göre, 165 çalışanın yasal haklarının yanı sıra yüzde 18-22 arasında ek teşvik ödemesi yapılarak işten çıkarılacağı bildirildi. Geri kalan 708 işçi ise aynı ücretler ve yeni iş yerindeki sosyal haklarla topluluğun Türkiye genelinde 30 ayrı bölgede bulunan diğer işyerlerine nakledilecek. Kristal İş Sendikası "Durumu değerlendiriyoruz" yorumunu yaparken kararın Türk İş ve sendikanın mutabakatı olmadan tek taraflı alındığı belirtildi. Şişecam'ın kararı işçiler tarafından protesto ile karşılandı.

Türkiye'nin ilk cam fabrikası olan paşabahçe beykoz fabrikası verimsizliği bahane ederek kapatmaya kalktığı Şişecam'da işçiler 17 gün boyunca direndiler. Kadın-erkek, çoluk, çocuk 17 gün yattılar fabrika bahçesinde. Jandarma kordonunda tüm engellemelere karşın çevre halkının, sivil örgütlerin ilgi ve desteği eksik olmadı. Dayanışma peynir-ekmeği ile karın doyurulup, piknik tüplerinde demlenen çaylar baba mesleği ince belli bardaklarda içildi. Sonuç; fabrika kapatıldı.

Kristal-İş Sendikası, imzalanan imzalanan protokole rağmen fabrikanın kapatılmasını yanlış bulduğunu açıkladı. Sendika yetkilileri "Paşabahçe Fabrikası'nı yaşıtmak için 17 gündür süren bekleyiş, çaba ve mücadeleye rağmen fabrika tek taraflı bir kararla kapatıldı. Elimizden geleni yaptık ancak kapatılmasını engelleyemedik. Bu kararı protesto ettiğimizi ve yanlış bulduğumuzu tüm kamuoyuna ilan ediyoruz" dediler.

Kaç kuşak, baba mesleği ateş ve kumun büyüleyici yaratıcılığının isimsiz kahramanları, şimdi fincancı katırlarına yükleyecek evini, barkını, çoluk çocuğunu, düşecek göç yollarına.

WEB SİTEMİZDEKİ FORUMDA NELER KONUŞULDU?

Konu: Senden Sonra

11/06/2002 ehven-i şer

doğru aşılmadı ama aşılmalı. zaten şu olması gerekenler gibi yaşıyor olsaydık hayatı, herhalde şu anda 'feminist' olmamıza falan da gerek kalmazdı. ama olmuyor işte ve insan gerçekten de yaşlandıkça daha da çok korkmaya yalnız kalmaktan. işte tam da o zaman "senden sonra" yalnız kalmaktan korktuğumuz için, "seninle ama yalnız" yaşamaya başlıyoruz. peki bazılarımız daha gençler iken "lanet olsun! azıcık bir güvenlik duygusu için bu sıkıntıya katlanılır mı" dedilerse ve şimdi yalnızlarsa. bence duruma göre değişiyor hangisinin daha katlanılır olduğu. ama sanırım ömrümüz hep ehven-i şerleri seçme zorunluluğu halinde geçecek. eh 'güçlü' kadın olmak da sinir bozucu birşey zaten.

25/06/2002 mor iğneler

sevgili ören bayan yaşamla ve acılarla mücadele etmenin en güzel, en yaratıcı ve güçlü şekli belki de dalga geçebilmeyi bilmektir diyeceğim sana. hem şu da var ki yaşamın ve yaşanılanın kendisi zaten o ironiyi içinde barındırıyor ve bunu yakalamak bizi olsa olsa daha direngen yapar, daha duyarsız ya da hafif değil. senden sonra ssenrdomlarımızı, ve içine sıkıştırıldığımız duygu kalıplarını aşmak için 'dalga' geçebilmeyi öğrenmemiz gerekiyor kadınlar olarak bence. hep bir köşede acılar içinde kıvranan, duyarlı, duygusal bireyimsiler olmaktan sıkılmadık mı hala...

27/06/2002 Sırma

Ben bilirimciler, acımadıki, acımadıkiciler; merhemsiz keller...

Hem ağlarım hem giderimciler... Kol kırılır yen içindekiler ;

büyümüşde küçülmüşler; ağlak iyileşirmciler ...

Sahi ne kadar gerçekcisiniz ?

05/07/2002 xeres

Konu erkekler olunca - gidenler dahi olsa - hemen bir-birimize girmişsiniz, bravo...

Konu: Çarpı İşaretleri

12/06/2002 sistemle sorunum var

bence bu sistem sorunu. yani sen kendi başına iktidarsız bir dünyaya evet dersen, şu ankine hayır dersen reel dünya değişmeyecek tabikine. amma en azından müdahale edebileceklerimize hayır diyeceğiz ya da yarattığımız şizofren dünyada herşeye hayır dediğimiz yanılsamasıyla yaşayacağız. ayrıca cillilopp gibin adamlara niye hayır diyelimkine?

27/06/2002 mor iğneler

tabii ki erkekler kadın düşmanı. dövme, aşağılamak, taciz/tecavüz etmek, eviçi emeğini sömürmek, yok saymak vs vs düşmanlık değil de nedir. Tabii ki burda bilinç düzeyine çıkmış bir düşmanlık çeşidinden bahsetmiyorum illa ki de. toplumsal yapının yarattığı ve kalıplarının da erkekler tarafından yeniden üretildiği ve uygulandığı bir davranış, algılama ve sosyal rol biçiminden bahsediyorum. oryantalist batının doğuya yaptığı, baskın etnik grupların azınlıklara, siyahların beyazlara yaptığı vs. bireylere indirgemeden bir grubun diğerine karşı düşmaca davranışı kastettiğim.

(web@ucansupurge.org)

SAVAŞA HAYIR!

TÜRKİYE VE DÜNYA KAMUOYUNA

İnsan Hakları Derneğinin 'Savaş Hayır' konulu basın bildirisinden kısaltılarak alınmıştır.

Biz aşağıda imzaları bulunan ve ilkel olarak savaşa karşı tutum alan kuruluşlar konuya ilişkin görüşlerimizi Türkiye ve dünya kamuoyu ile paylaşmak istiyoruz.

Savaşa hayır diyoruz!

Çünkü biz biliyoruz ki, savaş insanlık açısından bir yıkımdır. Doğanın ve insanın yok edilmesi sonucunu doğurur. İnsan acılarını çoğaltır. Savaş dünya ölçeğinde şiddet eğilimlerini güçlendirir. Ülkeler ve halklar arasında yeni düşmanlık eğilimlerinin ortaya çıkmasına yol açar. Savaş, dünyada var olan eşitsizlikleri artırır. Savaş, en başta özellikle kadınları ve çocukları, genel olarak sivilleri etkisi altına alır. İnsanlar, toprağından ve kültüründen koparılır, mülteci dramı yaşanır. Biz ülkeler ve halklar arasında barışı savunuyoruz. Barıştır, insan hakları ve temel özgürlükleri yeşertecek olan.

ABD'nin ve müttefiklerinin Irak'a yönelik askeri hareketine, hayır diyoruz.

ABD devletler hukukuna aykırı davranmaktadır. ABD kendi emperyalist amaçları doğrultusunda dünyaya çekidüzen vermeye kalkışmaktadır. Ülkelerin rejimlerini silah zoruyla değiştirmek istemektedir. ABD de tıpkı Irak gibi, biyolojik ve kimyasal silahlarının denetimine izin ver-

memektedir. Öyle anlaşıyor ki, ABD'nin savaşı, bir petrol ve nüfuz alanlarını pekiştirme savaşıdır.

Türkiye'nin bu savaşta taraf olmasına, hayır diyoruz.

Türkiye bu savaşta saf tutmamalı, tersine savaşın önlenmesi ve durdurulması için yoğun bir çaba içersine girmelidir.

Türkiye kendisine vaad edilen ve ekonomik kriz nedeniyle bir rüşvet olarak sunulmak istenen borçların silinmesi, petrol ve toprak vaatlerini reddetmelidir. Irak halkı komşumuzdur ve komşumuz olarak kalacaktır. Yüzyıllar süren bir tarih, kültürel etkileşim ve daha pek çok bağlarımızın olduğu Irak halkının acıları üzerinden menfaat beklentisi içersinde olmak Türkiye halkının onuruna saygısızlıktır.

Irak'ın geleceğine, Iraklılar karar verecektir.

Saddam rejiminin (Irak hükümeti), kendi halkına olağanüstü acılar yaşattığı açıktır. Ancak bu durum, başka devletlerin Irak'a askeri güç kullanmaları hakkını vermez.

Dünyanın barışsever halklarını, Türkiye demokratik kamuoyunu, savaşın önlenmesi ve barışın sağlanması için daha etkili olarak mücadeleye çağırıyoruz.

Çağdaş Gazeteciler Derneği Ankara Şubesi, Çağdaş Hukukçular Derneği, EMEP, Halkevleri, Mazlum-Der, ÖDP, Uçan Süpürge, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, TMMOB, Türk Tabipler Birliği.

1986

1890/Güney Dakota... 1890/Arjantin... 1891/Şili... 1891/Haiti... 1892/Idaho... 1893/Hawaii... 1894/Nikaragua... 1894-95/Çin... 1894-96/Kore... 1895/Panama... 1896/Nikaragua... 1898-1900/Çin... 1898-1910/Filipinler... 1898-1902/Küba... 1898/Porto Riko... 1898/Guam... 1898/Nikaragua... 1899/Samoa... 1899-1901/Idaho... 1901/Panama... 1903/Honduras... 1903-04/Dominik Cumhuriyeti... 1904-05/Kore... 1906-09/Küba... 1907/Nikaragua... 1907/Honduras... 1908/Panama... 1910/Nikaragua... 1911/Honduras... 1911-41/Çin... 1912/Küba... 1912/Pana-ma... 1912/Honduras... 1912-33/Nikaragua... 1913/Meksika... 1914/Dominik Cumhuriyeti... 1914-18/Meksika... 1914-34/Haiti... 1916-24/Dominik Cumhuriyeti... 1917-33/Küba... 1917-18/Avrupa-Afrika-Asya (I. Paylaşım Savaşı)... 1918-22/Rusya... 1918-20/Panama... 1919/Yu-goslavya... 1919/Honduras... 1920/Guatemala... 1922/Türkiye... 1922-27/Çin... 1924-25/Honduras... 1925/Panama... 1927-34/Çin... 1932/El Salvador... 1941-45/Avrupa-Afrika-Asya (II. Paylaşım Savaşı)... 6 Ağustos 1945/Hiroşima... 9 Ağustos 1945/Nagazaki... 1946/ İran... 1946/Yugoslavya... 1947/Uruguay... 1947-49/Yunanistan... 1948-49/Çin... 1948/Al-manya... 1948-54/Filipinler... 1950/Porto Riko... 1950-53/Kore... 1953/İran... 1954/Viet-nam... 1954/Guatemala... 1956/Mısır... 1958/Lübnan... 1958/İrak... 1958/Çin... 1958/Pana-ma... 1960-75/Vietnam... 1961/Küba... 1961/Almanya... 1962/Küba... 1962/Laos... 1964/Pa-nama... 1965/ Endonezya... 1965-66/Dominik Cumhuriyeti... 1969-75/Kamboçya... 1970/Am-man... 1971-73/Laos... 1973/Güney Dakota... 1973/Şili... 1975/Kamboçya... 1976-92/Angola... 1980/İran... 1981/ Libya... 1981-92/El Salvador... 1981-90/Nikaragua... 1982-84/Lübnan... 1983/Grenada... 1983-89/Honduras... 1984/İran... 1986/Libya... 1986/Bolivya... 1987-88/ İran... 1989/Libya... 1989/Virgin Adaları... 1989/Filipinler... 1989-90/Panama... 1990/Liber-ya... 1991/İrak... 1992-94/Somali... 1992-94/Yugoslavya... 1993-1995/Bosna... 1994-96/ Haiti... 1995/Hırvatistan... 1996-97/Zaire... 1997/Liberya... 1997/Arnavutluk... 1998/Su-dan... 1998/Afganistan... 1998/İrak... 1999/Yugoslavya... 2000/Yemen... 2001/Makedonya... 2001/Afganistan... 2002/İrak ?...

ABD SALDIRGANLIĞINA, NÜKLEER SİLAHLANMAYA VE SAVAŞA KARŞI BASIN AÇIKLAMASI

TARİH VE YER

06 Ağustos 2002/Salı Saat 12.30

Yüksel Caddesi İnsan Hakları Anıtı önü /Kızılay

(Dip Not: Yukarıdaki tarih ve yerler, yüzyıl boyunca gerçekleşen ABD askeri müdahalelerini göstermektedir. Kaynak; Zoltan Grossman, University of Utah)

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ ANKARA ŞUBESİ

EVİMİZDEN SÜRÜLMEK İSTEMİYORUZ!

Kadınlar savaşların en birincil mağdurlarından. Bu mağduriyetin yüzünü en keskin ve acılı bir biçimde gösterdiği alanlardan biri ise mültecilik. Yoksulluk ve savaşlar dünyada pek çok kadını evlerini, topraklarını terk etmeye ve çileli bir yola düşmeye zorluyor. Van Türkiye'de mülteci ve sığınmacıların en yoğun olarak yaşadığı şehir. Yaklaşan ABD-Irak savaşının ise Türkiye'ye mülteci göçünü artıracak çok açık. Savaş rüzgarları eserken, Van S.S. Yaşam Kadın Çevre Kültür İşletme Kooperatifi kurucularından ve ASAM eski Genel Başkanı Ferda Çilaloğlu ile mülteci kadınlarla ilgili tanıklıkları üzerine bir röportaj yaptık.

• Mültecilerle ilgilenmeniz nasıl oldu?

ASAM'ın Genel Başkanı iken Türkiye'de mültecilerle ilgili bir çalışma yoktu. Biz bunu bir proje olarak Birleşmiş Milletlere sunduk ve ilk defa böyle bir çalışma yapıldı. İçişleri ve Dışişleri Bakanlığı'ndan izin alarak Van'da sosyal hizmet projesini üstlendim. Genel Başkan olarak sahaya indim. Van'da mültecilerle çalışırken sosyal hizmeti başarıyla sunduk. Sığınma evlerimiz vardı, aile içi şiddete uğrayan mülteci kadınlara boşanma davasından çocuk eğitimine kadar hizmet verdik. 94 çocuk MEB okullarına gitti. Bu, Eğitim Gönüllüleri Vakfı'yla ilgili bir projeydi. 2001-2002'nin dördüncü ayına kadar toplam 250 çocuk okula gitti. Halk Eğitim'in kurslarından yararlandılar. 3 dönem bilgisayar ve İngilizce kursu verdik.

• Gözlemlerinize dayanarak, mülteci kadınların yaşamından örnek verebilir misiniz?

Dağda yaşıyorlar, bir kamp filan yok. Yoğun bir yalnızlık hissediyorlar. Dil bilmiyorlar. %90'ı illegal yollardan giriş yaptıklarından, yollarda kaçakçılar tarafından soyuluyorlar. Geceleri yürüyerek, gündüzleri saklanarak geliyorlar. Her evde- ev denemez aslında kerpiç damlarda- dört- beş aile bir arada yaşamaya çalışıyorlar, küçük odalara sığışmaya çalışıyorlar. Hem de inanılmaz ilkel koşullarda. Tabi bu durumda banyo, çamaşır gibi kadınların üzerine kalan işler büyük zorluklarla yapıyor.

Bekleme süresi uzadıkça, aile içi şiddet had safhaya ulaşıyor. Yardım paralarını erkekler aldığı için onlar söz sahibi oluyor, kadınlar bağımlılık yaşıyor. Yasal olarak çalışmaları yasak ama ucuz işgücü olarak kullanılıp ev işlerinde, lokantalarda bulaşıkçı olarak çalıştırılıyor genelde mülteci kadınlar. Sınır dışı olma korkusundan yaşadıkları zorlukları dile getirmiyorlar. Biz ASAM'da psikolojik danışmanlık da yaptık. Ve bu koşullarda bekleme süresi 1 ile 4 yıl arasında değişiyor.

• Yalnız gelen mülteci kadınlarla, ailesiyle birlikte gelenler arasında fark var mı?

Elbette. Yalnız gelen kadınlar kolaylıkla fuhuşa yönlendirilebiliyorlar. Ayrıca o bölgede yaşayan erkekler tarafından ikinci, üçüncü hatta dördüncü eş olarak alınanlar var. Karadeniz örneği burada da yaşanabiliyor. Özellikle İranlı kadınlar güzellikleri, süslenme tarzlarıyla çok rağbet görüyor. Maddi sıkıntılar da üzerine eklenince bu durum kaçınılmaz. Yalnız gelen kadınlar önce tanıdık bir eve yerleşiyorlar. ASAM geldikten sonra bilinçlendiler. BM bu tip kadınlara daha öncelikli davranıyor. Para verilebiliyor.

Mağdur kategorisine girdikleri için BM'nin özel bir yaklaşımı var.

• Şu anda sığınma evleri ne durumda?

ASAM'ın üç tane sığınma evi vardı. İki tane kapatıldı. Biri halihazırda işlevsel ve BM ilgileniyor. 12 yataklı, çocuklarla beraber 25 kişi barınabiliyor. Ancak oradaki tabloya baktığımızda genelde herkes kendi olanaklarıyla ayakta kalmaya çalışıyor.

• Sizce bu insanlar için ne tür çalışmalar yapılmalı?

ASAM gibi bir kuruluşun var olması, ciddi bir sosyal hizmet sunması lazım. Bir kamuoyu araştırması yapılması gerekir. Oradaki halk da bu konuda bilinçlendirilebilir. BM ile ortak bir çalışma içine girilmeli, yabancılar şubesindeki insanlarla çalışılmalı. Devlet de bu anlamda şaşkın bir vaziyette. Coğrafi çekince var; Asya ve Afrika'dan gelenler sığınmacı olarak kabul edilmiyor. 'Mülteci' kavramı Türk Hukuku'nda yok. Sığınmacıların talepleri kabul edilmediyse ikinci bir itiraz hakkı var, bundan İçişleri Bakanlığı sorumlu. Sonra ülkesine dönmek zorunda. Bu anlattıklarım kayıtlı kesim için. Illegal yollardan gelenlerse hangi şehre gelmişlerse orada kalmak zorundalar. O bölgede ağırlıklı olarak illegal bir sirkülasyon var.

(asam@ixir.com)

SEÇİM ZAMANI

Seçime ilişkin tartışmalar çok heyecanlı gibi görünürken bile aslında ne kadar az şeyden söz ediliyor, değil mi? Derviş karar verdi mi, Yeni Oluşumcular şimdi ne yapacaklar, iltihak mı ittifak mı... (Bir de ihanet, vefa, sadakat filan gibi "Yalan Rüzgarı" boyutu var ki, o daha derin mevzudur, geçelim!) Seçim sonrasında nasıl bir hükümet kurulursa kurulsun, esasa dair bir değişiklik olmayacağını hep birlikte bildiğimiz için herhalde, bütün bu konuşmalar inanılmaz yavan, sığ ve boş görünüyor.

Esasa dair değişiklikler, çok daha önce başladı- seçimle, oyla, açık toplumsal uzlaşmalarla filan fazla ilgisi olmadan, kör topal ilerliyor. "Ekonomi ile siyaseti ayırma" parlak fikri de bu sürecin bir parçası, Avrupa Birliği uyum yasaları da. Siyaset, yeniden şekilleniyor, çok eski şeyler yeni pozunda dolanırken, bazı yeni şeyler de eskilerin içinde gözden kaçıyor. Dünya Bankası ve TÜSİAD (ve büyük basın) tarafından desteklenen bir adamın kendini "solcu" zannetmesini tuhaf bulmuyoruz mesela.

Bu yeniden şekillenme sırasında, aşağı yukarı herkesin söylediği bir şey var: "kadınlar ve gençlere daha fazla yer vereceğiz". Belli ki geçen seçimlerde "hoş bir sürpriz" gibi görünen şey, yani Meclisteki kadınların sayısının katlanarak artması, bu seçimde artık sürpriz sayılmamalı (katlanma lafın gelişi- %2'nin %4'e katlanmasından söz ediyoruz!). Daha fazla sayıda kadın, Meclise girecek. Avrupa Birliği'ne katılım sürecinin önemli bileşenlerinden biri zaten bu. Bu süreçle birlikte, daha temiz, daha demokratik, daha "medeni" bir toplum yaratma çabasına girmiş gibi görünüyoruz. Bu çabanın arka planında ciddi bir toplumsal dönüşüm var: toplumsal sınıflar ve kesimler arasında güç dengeleri değişti. Bu değişim, siyasal temsil mekanizmalarının da sarsılması, yeniden biçimlenmesi, yeni pazarlıkların ve ittifakların gündeme gelmesi anlamına geliyor. Bu pazarlıklar sırasında kadınlara verilen, hani o eski rol: medenileşmenin vitrini ve taşıyıcısı olmak. Ezbere bildiğimiz bir rol.

Kadınlar için siyasette başka tür bir varoluşun (daha doğrusu, gerçekten varoluşun demek lazım) yolunu açmaya çalışırken, bu çok güçlü "metin"den etkilenmemek mümkün olmuyor. Çünkü hep bildiğimiz, anadan babadan gördüğümüz, okulda okuduğumuz metin bu: çağdaş Cumhuriyetin temel taşlarından biri, kadınların katılımıdır, bu katılım, laikliğin teminatıdır ve cinsiyet eşitsizliği sorunları da esasen, geri bir toplumsal yapının sorunlarıdır. Modernleştikçe daha eşit olacağız, o halde kadınlar olarak modernleşme çabasının yanında olmak, cinsiyet çıkarımız gereğidir.

Kadınların siyasal katılımını artırmayı, "kadınlar" diye bir siyasal özneyi varetmeyi amaçlayan, bu yolda gerçekten ciddi bir çaba gösteren Ka-Der başta olmak üzere, seçim öncesi "kadınlar"dan söz eden herkes -neredeyse herkes- bu metnin içinden konuşuyor. Çünkü seçim öncesi, çünkü çok az vakit var, daha acil ve önemli işler var, şimdi bu entelektüel tartışmaların sırası değil. Bu metin en kolay ilerleyen, başkalarına en kolay ulaşmanızı sağlayan, meşruiyetinizi dayandırabileceğiniz en sağlam metin üstelik. Bir önceki seçim de böyleydi, korkarım gelecek seçimler de böyle olacak. Böyle olmaması için bir neden var mı?

"Modernlik bütün kadınları kurtarır mı" ve "kadınlar arasındaki temsil mekanizmasının nasıl kurulması lazım" (yani daha sık karşılaştığımız haliyle: "hangi kadınları destekleyeceğiz") soruları, birbirine sıkıca bağlı ve her ikisi

de entelektüel olmaktan çok, politik sorular. Ertelenemez sorular.

Modernliğin bütün kadınları kurtarmadığını yakın tarihimize ve bugünüme bakarak söyleyebiliriz- bunun "hakkı" modernlik olmadığını söyleyenlere denecek bir şey yok; bizim hakikatimiz de bu nihayet! Ağır bir yoksulluğun yaşandığı, eğitim ve sağlık olanaklarının yoksullar değil, orta sınıflar için bile erişilmesinin güç olduğu, işsizliğin büyüdüğü, ayrımcılık ve zulmün kanıksandığı bir ülkede yaşıyoruz. Kadınlar bütün bunlardan daha fazla etkileniyor, kısıtlı olanaklardan büsbütün yoksun kalıyor, kadınlara yönelik şiddet artarken kurumsal destek mekanizmaları giderek sembolik hale geliyor. Görünen o ki, krizden çıkış senaryoları, olsa olsa "makul çoğunluk" için anlam taşıyacak, krizden önce zaten yoksul olup krizle birlikte açlık sınırına düşenler gözden çıkarılarak yola devam edilecek. Yani "modernleşme"ye devam edeceğiz, yolda kalanlar olacak, zaten onları sırtımıza yük ettiğimize ilişkin geniş bir sözcemiz de oldu son yirmi yılda (köylüler baş belasıdır, gecekonducular hırsızdır vbvbvb).

Bunları görerek, yola devam edenlerin yanında kalmaya karar verebiliriz. Bu yolda erkeklerle yanyana mıyız yoksa bizim önümüzde mi gidiyorlar diye düşünüyoruz, kafilenin sonundakilere cesaret vermeye çalışırız, belki ellerine birer demir asa bile bulabiliriz kopmasınlar diye...

Ya da kadınları temsil sorununu ciddiye alırız. O kadar ciddiye alırız ki, yolda kalanların sesine de kulak verimiz, kafilenin gerisindekilerin de. Kimbilir, belki onların başka bir güzergah önerileri vardır...

Hangi kadınların destekleneceği sorusu, büyük ölçüde, kimin sesine kulak vereceğimize ilişkin tercihimizi gösterir. "Hele bir %30 eşitliğini geçelim, şöyle ele gelir bir kadın grubu olsun Mecliste, sonra bakarız bunlara" demek, sadece bu tercihi ertelemek anlamına gelir- belki daha kötüsü, yaptığımız tercihi yapmamış gibi davranmak. Çünkü Meclisin %30'u kadınlardan oluştuğunda da, bu kadınlar parti liderlerine ya da parti içindeki gruplara yakın, dolayısıyla temsil ilişkisini esasen onlarla kuran kadınlar olacak. Şimdiki gibi, Türkiye'de siyasetçi olmak, bazı nitelikler gerektiriyor. Hem kadınlar hem de erkekler açısından. Paranız olacak, ilişkileriniz olacak, delegeniz olacak... Kadınlar için fazladan şartlar da var: eğitilmiş olacaksınız, iki dil bilip piyano çalacaksınız, soyunuz sopunuz olacak... (Milletvekili kadınlardan kaç kadın kollarından geliyor, kaç parti teşkilatının hiç tanımadığı kadınlar?) "Kadınları desteklemek" gibi genel bir politika, bu kadınların desteklenmesi anlamına geliyor. Yani geride kalanların sesine kulak vermesi en zor olanların.

Türkiye'de Feminizm evet bir orta sınıf hareketi olarak doğdu, öyle gelişti. Şimdi, böyle kalmak ve krizlerde rejimi destekleyip sağın solunu biraz düzeltmeye çalışmak, biraz açmak, medenileştirmek imkanı veriliyor bize. Bununla yetinecek miyiz? Yoksa feminizmin o her şeyi en derinden sarsan gücünü, iddiasını sahiplenip buradan geçip gidecek miyiz? Bu sorunun cevabı sadece "başka kadınlar"la değil, bizim kendi özgürlük hayalimizle de ilgili. "Kadınlar Yürüyor" eyleminin heyecan vericiliği buradaydı: kadınlar birbirlerine doğru yürüdüler, birbirlerinin sesine kulak verdiler, bunun mümkün bir şey olduğunu, özgürleşmenin böyle bir yoldan geçtiğini hatırlattılar.

Aksu Bora
(kasaum@media.ankara-edu.tr)

* TÜRKİYE'NİN KADIN MİLLETVEKİLLERİNE İHTİYACI VAR!

BUGÜNE KADAR PARTİLERİNDE BÜYÜK FEDAKARLIKLARLA ÇALIŞMIŞ KADINLAR! BÜTÜN KADINLAR! ADAY OLUNUZ!

TBMM'DE EN AZ 184 KADIN MİLLETVEKİLİ OLMADAN SİYASETTE, EĞİTİMDE VE SOSYAL ALANDA HALKTAN YANA DEĞİŞİM SÖZ KONUSU OLAMAZ!

TÜRKİYE BU SEÇİMLE PARLAMENTOYU NÜFUSUN YARISINA - KADINLARA - KAPATMA AYIBINI ORTADAN KALDIRMALIDIR!

KADINLAR, KADINLARI LİSTELERİNDE SEÇİLEBİLİR YERLERE KOYMAYAN PARTİLERE OY VERMEYECEKLER.

Yeni bir erken seçim dönemine girdik. Türkiye kritik günler geçiriyor. Herkes siyasi kültürün değişmesi, Türkiye'nin yeni politikalara olan ihtiyacını konuşuyor.

Evet, Türkiye'nin yeniliklere, değişikliklere ihtiyacı var! Kimsenin dillendirmedeği, en büyük ihtiyaç ise TBMM'de kadınların daha önce görülmedik oranda temsil edilmesidir. Türkiye'nin kadınlara ihtiyacı var. Bugüne kadar erkeklerin ezici çoğunluğu oluşturdukları parlamentolar denendi. Memnuniyetsizliklerimizin temelinde bu gerçeğin inkâr edilemez bir yeri var.

TBMM'DE EN AZ 184 KADIN MİLLETVEKİLİ OLMADAN SİYASETTE, ADALETTE, EĞİTİMDE VE SAĞLIKTA HALKTAN YANA DEĞİŞİM SÖZ KONUSU OLAMAZ!

Deneylerle sabittir: Kadınlar hangi ülkenin parlamentosunda en az üçte bir oranında temsil edilmeye başladılarsa, o ülkenin ekonomik ve sosyal politikalarında insanca değişimler gerçekleşmiştir. Türkiye'de insanca değişimlere ihtiyaç var.

TÜRKİYE'NİN KADIN MİLLETVEKİLLERİNE İHTİYACI VAR!

TBMM'inin nüfusun yarısına kapalı tutulması Türkiye'nin dünya üzerinde hak etmediği bir konuma indiriyor. Türkiye şu anda parlamentodaki kadın temsili bakımından 179 ülke içinde 140'ıncı sırada yer alıyor.

TÜRKİYE BU SEÇİMLE PARLAMENTOYU NÜFUSUN YARISINA - KADINLARA - KAPATMA AYIBINI ORTADAN KALDIRMALIDIR!

KA.DER bu seçimlerde

- a) kişisel çıkarlarını değil, kadınların ve halkın çıkarlarını savunan
- b) kadınlara özgü sorunlara duyarlı davranıp kadın dayanışmasına önem veren
- c) laik cumhuriyet, eksiksiz demokrasi, hukuk devleti ve sivil toplum için çalışan
- d) cesur, birleştirici ve sorunları yumuşak bir üslupla çözen
- e) doğal çevreyi korumaya özen gösteren
- f) her türlü fanatizme, yobazlığa, ırkçılığa, toplumsal kirliliğe ve şiddete karşı olan bütün kadın adayları destekleyecektir.

Türkiye'de bütün siyasi partiler bugünkü konumlarını, varlıklarını kadınlara borçludur. Üye kazanmaktan para toplamaya, seçim hazırlıklarından ve mitinglere kadar her faaliyette kadınların emeği, alın teri ve fedakârlıkları vardır.

BUGÜNE KADAR PARTİLERİNDE BÜYÜK-KÜÇÜK GÖREV AYIRIMI YAPMADAN FEDAKARLIKLARLA ÇALIŞMIŞ KADINLAR! ADAY OLUNUZ!

Bütün parti yöneticilerine sesleniyoruz:

KADINLARI LİSTELERİNDE SEÇİLEBİLİR YERLERE KOYMAYAN PARTİLERE OY YOK!

KA.DER Tel:

Ankara: 467 88 16

İstanbul (0212) 273 25 35

Fax: (0212) 273 25 36

* Bu metin KA.DER'in seçimlerle ilgili basın açıklamasıdır.

İŞ GÜVENCESİ YASA TASARISI TÜM ENGELLEMELERE KARŞIN YÜRÜRLÜĞÜ GECİKTİRİLEREK DE OLSA KABUL EDİLDİ

Tokuşturduğunuz viski kadehlerinin markası Paşabahçe mi acaba?

İstifasının malum çevreler tarafından 5 yıldızlı otel restoranlarında viski kadehleri tokuşturularak kutlandığına içerleyen Eski Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan, aynı çevrelerin sözcüsü TİSK Başkanı Baydur'un iş güvencesi yasa tasarısını 1,5 yıldır başbakanlıkta beklettiğini söyledi.

Türk - İş Başkanı Bayram Meral'in "200'ün üzerinde saygıdeğer milletvekilimiz imza verdi. Sayın Başbakanımızın sermaye kesimine büyük yük getirmeyeceğini söylemesi doğrudur. Tek kuruşluk bir mali yük yoktur, bu bir hukuki düzenlemedir" dediği yasa için pek makul olarak iş çevreleri böyle düşünmüyordu.

1,5 yıldır tasarısı Başbakanlık'ta bekletmeyi (!) başaran TİSK Başkanı Baydur, "İş Güvencesinin çıkarılması vatan hainliğidir" dedi.

Yaşar Okuyan'ın istifasıyla sonuçlanan hükümet, işçi sendikaları, işveren çevreleri arasındaki kriz yürürlük tarihinin ertelenmesi şartıyla meclisten geçti ! Tasarı, yürür-

lük tarihi 15 Mart 2000'e çekilerek yasallaşmış oldu.

Bu tasarı özellikle kadın işçiler için çok önemli maddeler içeriyor. Yıllardır yaşanan ve dile getirilen bu maddeler iş yaşamı çilelerine merhem olacaktır.

İşverenlerin özellikle yetki, sözleşme ve uyuşmazlık dönemlerinde bir baskı ve tehdit aracı olarak kullandığı İşten çıkarma keyfiliği en çok kadın işçileri etkiliyordu.

Yasaya göre işten çıkarmada geçerli sayılmayan nedenler:

Sendika üyeliği ve sendikal faaliyete katılmak

İşyerinde sendika temsilciliği veya işçi temsilciliği yapmak. İşveren aleyhine idari veya adli makamlara başvurmak veya bu konuda başlatılmış sürece katılmak. Irk, renk, cinsiyet, medeni hal, aile yükümlülükleri, hamilelik, din, siyasi görüş, etnik veya sosyal köken.

İş Güvencesi hangi iş yerlerinde uygulanacak?

10 veya daha fazla işçi çalıştıran iş yerlerinde en az altı aylık kıdemi olan ve

işletmenin bütününe sevk veya idare eden işveren vekili niteliğinde olmayan işçiler için uygulanacak.

İşten çıkartma yasalara uygun değilse:

İşçiler mahkemeye başvurabilecek. Mahkemenin işe iade kararı aldığı işçi işe başlayabilecek. Aksi halde işçiye bir yıllık tazminat ödenecek. Bu yasayla kadın işçiler hamilelik, evlilik, sendika üyeliği gibi bahanelerle işten çıkarmaları önlemenin yanı sıra, özellikle genç kız ve dul kadınlara karşı işveren tarafından yapılan sözlü saygısızlık ve taciz ortamına dayanamayıp işi bırakmalarını teşvik eden koşullara karşı yasak dayanaklara sahip olacaklardır.

KADIN VE SENDİKALAR ÜZERİNE KİTAPLAR

• Kadınlar, Siyasal Katılım ve Sendikalar- Yıldız Ecevit Ankara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksekokulu Yıllık 1989/1990

"Kadınların sendikal faaliyetlere, sendika yönetimine ve genel olarak sendikal siyasete katılmalarına, buradan giderek de daha geniş çerçevede siyaset yapmalarına özel önem vermemin birkaç nedeni var. Kadınların ülke ekonomisine etkin katılımlarının devlet ideolojisi ile sürekli ve bilinçli olarak engellendiği ve kadınların potansiyel etkinliklerinin evsel alanla sınırlı kalması için harcanan

çabaların arttığı bir ortamda, halen çalışan kadınların ve özellikle sendikali olanların siyaset yapmalarının çok yaşamsal bir önemi olduğunu düşünüyorum..."

Özellikle içinde bulunduğumuz bu günlerde AB Uyum yasaları, Kadınlara karşı her türlü Ayrımcılığın Önlenmesi sözleşmesi, İş Güvencesi Yasası gibi, Hayata geçirildiğinde kadınların günlük hayatını temellerinden sarsacak yeni yasaların meclisten geçtiği, siyasilerin şu günlerde seçim nutukları atmak için meydanlara dolu olduğu şu günlerde Yıldız Ecevit'in yazdıkları ilaç gibi gelecek. "Bilgi" nin günlük yaşamı değiştirmeye yönelik gücüyle karşılaşıyorsunuz bu yazıda, kadınların katılımı olmadan dünyanın daha iyiye gidebilme şansının olmadığını da.

• Kadın ve Sendika –
Yaşar Seyman, Sosyal
Demokrasi Yayınları

“İççe yaşanan sınıfsal eşitsizlik ile kadın-erkek eşitsizliği öylesine sarmallaşmış ki, sendikacı deyince akla kadın gelmiyor. Kadından işçi olur; ama kadından sendikacı olur mu? Bir kadın örgütte yükselip erkeklerle eşitlenebilir ya da “tesbihli ve bıyıklı” kitlenin başına yönetici olarak geçebilir mi...?”

Kitabın önsözünü yazan İlhan Selçuk sözlerine şöyle devam ediyor: “Yaşar Seyman’ın yazıları sınırsız. Yaşar Seyman, sendikacılığın örgütsel kuruluşunda içeriğinden soyutlanmış bir iş olarak görmüyor; sendikacılık bir yaşam biçimidir, insanlığını duyumsamak isteyen, dünya işçileriyle kucaklaşmak dileğini yüreğinde taşıyanlara biçilmiş kaftandır.”

Yaşar Seyman’ın 1979 yılında TİBAŞ Sendikası’nda işçi temsilciliği ile başlayan sendikacılık deneyi, şube başkanlığı, genel kurul delegeliği, derken 1991’de Kanada’da yapılan ICFTU’nun 5. Dünya Kadın Kurultayı’na Türk-İş delegesi olarak katılımıyla da uluslararası platformlarda zenginleşmiştir. Bu zengin deneyimi yansıtır kitap.

• Teksif ve
Sempozyum ’90 (teksif
bayan işçiler sempozyu-
mu) 20-21-22 Kasım
1990- İstanbul

Ülkemizde tekstil işkolunda çalışan emekçilerin sendikal mücadeleye başlama-masıyla, genel sendikacılık hareketlerinin başlaması arasında çok yakın ilişki vardır. Ülkenin en köklü ve en eski sanayi kolu olan Tekstil dalında çalışanların mücadeleleri belki de ülkemiz sendikacılık hareketinin başlangıcı olmuştur.

Tekstil sektöründe çalışanların yarısından çoğunu kadın işçilerin oluşturduğunu göz önüne alan Teksif Sendikası’nın Kadın İşçiler Sempozyumu’nda ele alınan konular araştırmacılar için iyi bir kaynak kitap. Sempozyum Sonuç Bildirgesi’nde yer alan maddeler bugün iş güvencesi yasası

YAŞAR SEYMAN

KADIN
VE
SENDİKA

ile ilgili gelinen nokta için ne kadar çaba harcadığını gösteren tarihi bir belge.

• Sendikacı Kadın Kimliği-Gülay TOKSÖZ-Seyhan ERDOĞDU, İmge Kitabevi, 1998, Ankara

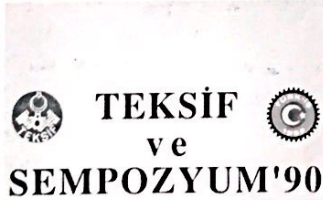
1975 yılının BM tarafından Kadın 10 yılı olarak ilan edilmesinin etkisiyle dünyanın bir çok ülkesinde uluslararası dayanışmaya önem veren kadın örgütleri kuruldu. Türkiye’li kadınlar da bu rüzgarın etkisiyle bir yandan memleket davaları, diğer yandan kadınların talepleri ile ilgili seslerini yükseltmeye çalıştılar. Ancak memleketin kara talihine bağlı olarak her 10 yılda kesintiye uğrayan demokrasisi nedeniyle bir süre nadasa bırakılan kadın hareketi 1980’li yıllar meyvelerini verdi. Kadınlar artık kendilerinin farkına varıp ama farkına varmayanlara da “Kadınlar da Vardır” diyerek hayatın tüm alanlarına kan taşıyan kılcak damarlar misali örgütlenmeye hız verdiler. Ancak 1975’lerde işçi hareketinin içinde, sendikalarda kadınlar da yavaş yavaş kendilerini hissettirmeye başladılarsa da bu diğer alanlardaki kadın örgütlenmeleri kadar hızlı gelişmedi.

Kadınların sendikalarda güçlenmesi, çalışan kadınlar olarak sorunlarını duyurabilmesinin önünde duran engelleri İstatistikler, ekonomi ve üretimin örgütleniş ile bağlantılı olarak Sendikacı Kadın Kimliği kitabında bulabilirsiniz. Özellikle parmakla sayılabilecek kadar sendikal yönetimlerde azınlık olan kadınların öncülleri kadın hareketinin gururudur. Bu nedenle Araştırmacı yazarlarımız Gülay Toksöz ve Seyhan Erdoğan’ın sendikal değişimin müjdecisi olan bu kadınların kimlik araştırmaları, sendikal faaliyette eşitlik politikalarının gelişmesiyle ilgili görüşlere yeni açılımlar sağlayacağı kesin.

• Türk-İş (1995 a) Kadın Sendikacılar Kurultayı
Çalışma Raporu, Ankara

• Türk-İş (1995 b) Kadın Sendikacılar Kurultayı
Çalışma Raporu, Ankara

• Toksöz G. (1994) Kadın Çalışanlar ve Sendikal
Katılım, SBF Dergisi Yılmaz Günel’a Armağan sayısı,
Ankara

(Teksif Kadın İşçiler Sempozyumu)

20-21-22 Kasım 1990 - İSTANBUL

KADINLAR İÇİN ÇALIŞMA YAŞAMININ BİR BAŞKA YÜZÜ: İŞYERİNDE CİNSEL TACİZ

Meksika'da yerel yönetim çalışanı bir kadının işyerinde cinsel tacize uğraması nedeniyle açtığı dava, Meksika iş yasasında reform yapılmasını isteyen feministleri ve sendika aktivistlerini harekete geçirdi. Davayı daha önce de pek çok işyerinde cinsel taciz davasına bakmış olan Avukat Julia Perez yürütüyor.

Perez'in müvekkili, yeni bir elbise aldığını duyan yöneticisi tarafından odasına çağırılır. Patronu kadından yeni elbisesini kendisi için denemesini ister ve bunun karşılığını ödeyeceğini söyler. Kadın reddettiğinde ise onu öpmeye çalışır, kadının elbiselerini zorla çıkarır ve kendisine oral seks yapmasını ister. Odadan kurtulmayı başaran kadın, durumu başka bir yöneticiye aktardığında ise bu davranıştan

kendisinin sorumlu olduğu suçlamasıyla karşılaşır.

Perez, bu gibi durumlarda yasanın kadınları korumak yerine, neredeyse işten atılmalarını garantilediğini ve pek çok kadının yeteri kadar kanıtı ya da görgü tanığı olmadığı düşüncesiyle polise şikayette bile bulunamadıklarını söylüyor. Sonuç olarak işyerinde cinsel taciz, çalışan her dört kadından üçünün maruz kaldığı ve bu durumlarda kadınları koruyan hiçbir mekanizmanın bulunmadığı bir olgu olmaya devam ediyor. Tacize uğrayan kadınların %40'ı ise kendilerini korumak için işten ayrılmak zorunda kalıyor. Cinsiyete dayalı ayrımcılığın sendikalarda da yoğun olarak yaşanması nedeniyle ise, çalışan kadınlar daha iyi iş koşulları için bir yandan patronları ve şirketleriyle, bir yandan da iş arkadaşlarıyla mücadele etmek zorunda kalıyorlar.

Şu anda Meksika'da Feministler ve sendika aktivistleri toplumsal cinsiyet perspektifi taşıyan bir iş yasası reformu talep ediyorlar. Yeni yasa önerisi cinsel tacizin net bir tanımını ve yasaklanmasını da içeriyor.

TANIKLIK

Ben 7 ay kadar önce Tekirdağ/Çorlu'da tekstil boyama baskı ve terbiye konusunda çalışan ECESÖY TEKSTİL fabrikasında Çevre mühendisi olarak işe başladım. İşim gereği fabrika üretimi durduktan sonra yani (pazar günleri saat üçten sonra) arıtma tesisinin genel temizlik ve bakımı için fabrikadaydım. Fabrikada ben, bekçi ve bir de malum şahıs Zekeriya Altun (kendisi boya mutfağı şefi ve arıtma tesisinin bakımında bana yardımcı olan kişiydi) kalmıştık. Saat yedi suları arıtmadaki işimiz bitti. Zekeriya Altun çıkmadan önce duş almak istedi ve bana onun arkasını sürmemi teklif etti. Çok şaşırdım ve böyle birşeyin olamayacağını belirttim. Israr etmeye başladı. Israrını sürdürürse gideceğimi söyledim ve çantamı almak için boya mutfağına geçtim. O esnada beni oradaki bir sandalyeye oturttu ve karşımda deli gibi ısrarını sürdürdü ben gitmek için kalkmaya çalıştığımda beni çekti ve öptü. Ellerini ittim ve koşmaya başladım. Yaklaşık bir 3 km falan koştuğundan sonra dolmuş beklemeye başladım. Ben dolmuş beklerken yanıma geldi çok özür dilediğini, bir daha tekrarlanmayacağını söyledi. (Neden burda suratına bir tane patlatmadım anlamıyorum) Hiç konuşmadım tabii ki. O esnada dolmuş geldi bindik. Ben en önde bir yere oturdum, o arkaya geçti. Bu olay, o gün bu şekilde bitti. Ve inanılmaz bir moral bozukluğu içinde eve geldim. Olayı hemen anlatmak için -ben evliyim- o esnada şehir dışında olan eşime telefon ettim. O sırada kaza yapan eşim "şu anda kaza yaptık ben sana daha sonra ulaşırım" dedi ve telefonu kapattı. Ben de olayı anlatmak için arkadaşlarıma

(bir tanesi çalıştığım yerdeki patronun kızı) gittim olayı aktardım. Bana istersem babasına olayı aktarabileceğimizi ama Zekeriya'nın kilit adamlardan bir tanesi olması dolayısı ile babasının ona hiç birşey yapmayacağını, olanın gene bana olacağını söyledi. Ben bu yüzden, işimi kaybetmemek adına olayı kapatmayı düşündüm. Buna ancak iki gün dayanabildim. Eşime salı akşamı konuyu açtım, çarşamba günü fabrikaya durumu anlatmak için gittim. Maaalesef patrona ulaşamadım, kendisi İstanbul'daydı. Olay müdürlere anlatıldı ve ben daha fazla orada kalmaya tahammülüm olmadığından fabrikayı terk ettim. Ertesi gün patrona telefon edip olayı anlattığımda- ki o zaten olayı duymuştu, bana benim suçlu olduğumu ifade eden sözler sarfetti. Adam itiraf ettiğinde bile, beni adama yüz vermekle, o şahısla kafelere barlara gitmekle suçladı ve dahası benim başka sevgililerim de olduğu şeklinde iftiralarla uğradım (sanki bunlar benim saldırıya uğramamı hafifletiyormuş gibi). Yani anlayacağınız bir tek adamın sırtını sıvazlamadıkları kaldı. Uğradığım saldırıdan çok üzerime atılan iftiralar beni yıprattı. Yaptığım en büyük aptallık belki de, olay olur olmaz bekçiyi çağırmamam oldu. Ama ben o sırada o kadar paniktim ki bu hiç aklıma bile gelmedi. İsmimi saklamanıza gerek yok diye düşünüyorum.- deyim yerindeyse ben bu işe başımı koydum- ...

Herşey için tekrar teşekkürler & saygılar

Serpil Erdoğan

(Serpil Erdoğan'a ulaşmak ve destek olmak için Uçan Süpürge ile temasa geçebilirsiniz)

CEDAW İhtiyari Protokolü TBMM'de Onaylandı!

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığının Önlenmesine Dair Sözleşme (CEDAW), kadının insan hakları ile ilgili olarak genel kabul görmüş uluslararası bir belgedir. CEDAW 1980 tarihinde imzaya açıldı ve 1981 tarihinde yürürlüğe girdi.

Türkiye ise 1985'te sözleşmeye taraf olarak 1986 yılında sözleşmeyi yürürlüğe soktu. Türkiye sözleşmeye Medeni Kanunun aile hukukuyla ilgili maddeleri nedeniyle koyduğu çekinceleri 20 Eylül 1999 tarihi itibarıyla kaldırdı. Sözleşmede kadınlara karşı yapılan her türlü ayrımcılığın bütün boyutlarıyla ortadan kaldırılması ve bu amaçla taraf devletlerin gerekli düzenlemeleri yapacakları belirtilmektedir.

CEDAW'a ilişkin hazırlanan İhtiyari Protokol, Aralık 1999 tarihinde Birleşmiş Milletlere üye ülkelerin imzasına açıldı. İhtiyari Protokol, CEDAW çerçevesinde cinsiyete dayalı ayrımcılığa uğrayan kişi ve grupların şikayette bulunmasına ve şikayetleri yönünde soruşturma yapılmasına olanak sağlamaktadır. Kadın erkek eşitliğine katkı sağlayacak olan İhtiyari Protokol hükümetin önerisiyle 30 Temmuz 2002'de TBMM'de onaylandı.

(Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi sözleşmesine ilişkin ihtiyari protokolün onaylanmasının uygun bulunmasına ilişkin kanunun tamamına)

www.ucansupurge.org adresinden ulaşabilirsiniz.)

Seçimlere doğru hızla yaklaştığımız şu günlerde K.A.D.E.R., Türk kadınlar Birliği, Cumhuriyet Kadınları Derneği, KASAUM, KADAV, KİHP, Uçan Süpürge, Yerel Gündem 21 Kent Konseyi Antalya Kadınlar Meclisi seçim yasalarına daha eşitlikçi daha demokrat bir düzenlemenin gelmesi için kimi maddelerin değiştirilmesi ile ilgili kanun tasarısı teklifleri verdiler.

Kadınlar ne istiyor?

- 2820 Sayılı siyasi partiler kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesini; 8 maddelik tasarının 4. maddesinin "Parti Aday cetvelleri, her bir cinsiyetin en az 30% temsil ve katılımı, ilk iki sıradaki adayların farklı cinsiyetten olması ve birbirini izleyen üç adayın aynı cinsiyetten olmaması esasına bağlı kalınarak düzenlenir." şekline dönüştürülmesini,

- 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın bazı maddelerinin değiştirilmesini; 10 maddelik tasarının 5. maddesinin "Her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayrım gözetilemez. Göreve alınmada görevin gerektirdiği nitelikler saklı

kalmak kaydıyla cinsler arası eşitliği sağlamak esastır ve bunun için devlet özel destekler dahil olmak üzere gereken her türlü önlemi alır." şeklinde düzenlenmesini

- Seçimlerde kota (olumlu ayrımcılık) düzenlenmesinin hayata geçirilmesini; Kota siyasal karar organlarına seçilecek kişilerin belirlenmesinde uygulanan seçim usullerine özel hükümler eklenerek kadınlara belli orada yer ayrılmasıdır. Kadın- erkek eşitliğini sağlamayı amaçlar. 5 çeşit kota vardır: Sabit kota, Oranlı kota, Milletvekili aday listelerinde kota, Seçim çevresi kotası ve Delege kotası. Kadınların siyasal alanda yaşadıkları eksik temsil sorunun çözmek, her tür siyasal sürece katılımın belli bir cinsin tekelinde olmasını engellemek, karar alma süreçlerinde cinsler arasında dengeli bir dağılımı ve eşit temsili sağlamak, siyasal partileri ve parlamentoyu kadınlara hazırlamak, siyasetin erkek egemen ortamını, davranış alışkanlıklarını, dilini ve gündemini değiştirmek için bu düzenlemenin getirilmesini.

Tüm bu düzenlenmeler hakkında daha detaylı bilgiyi www.ucansupurge.org adresinden bulabilirsiniz.

GÖZÜMÜZ AYDIN ARTIK AB'YE UYUMSUZ DEĞİLİZ

Avrupa'ya uyuyoruz artık. 3 Ağustos 2002 sabaha karşı meclisimizde kabul edilen 14 maddelik AB Uyum yasaları ile uyumsuzluk ve bil cümle uygunsuzluklarımız giderilmiş oldu. Dünya futbol şampiyonasında gösterdiğimiz başarıdan sonra böyle ulusca gözlerimizi yaşartan başarılarımızla ne kadar övünsek azdır. Avrupalıyı şaşkına çevirdik attığımız bu gollerle. Bizimkiler attı mı böyle atar işte!

Biz kadınlar olarak da futboldu yasaydı gibi şeyleri anlamıyor değiliz elbet.

Ülkesinin bu yüce başarılarıyla gururlanmayan, hele bu başarıların evimize ocağına getireceği faydelerin farkına varmayan bi memleket evladı olabilir mi? Varsa analık hakkımız, ak sütümüz haram olsun diyoruz.

Şimdi biz kadınlar boş tencerelerimizle sokaklarda yürüyüşlere çıkıp sevinçle haykırmalıyız: bu tencereler dola-cak artık!

AB Uyum yasalarının kabul edildiği günü milli bayram ilan etmeliyiz aynı zamanda.

Tüm sivil ve resmi örgütler" teşekkürler AB, iyiki varsın" gösterileriyle sokaklara dökülmeli...

Eee şimdi sıra geldi kolları sıvayıp AB uyumlu yasalardan biz kadınların payına düşenleri sahiplenmeye!.. Dikkatimizi yoğunlaştırdıklarımızdan bazıları:

Madde 8.-...vatandaşlar günlük yaşamlarında gelenek-sel olarak kullandıkları dil ve lehçelerde yayın yapabilir..

Madde 11.-...vatandaşlar günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerin öğreniminin tabi olacağı esaslar..

Madde 1.-...idam cezaları müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülmüştür.

Madde 2.-...sayılan organları veya kurumları tahkir ve tezyif kasti bulunmaksızın sadece eleştirmek maksadıyla yapılan yazılı, sözlü veya görüntülü düşünce açıklamaları cezayı gerektirmez.

Madde2.B)-...yukarda yazılı suçlar, kaçak göçmen-lerin yaşamlarını veya vücut bütünlüklerini tehlikeye soktuğu veya insanlık dışı veya onur kırıcı muamele biçimlerine verilecek cezalar..

..on sekiz yaşını doldurmamış çocukların birinci fıkrada belirtilen maksatlarla tedarik edilmeleri, kaçırılmaları.. hallerinde.. belirtilen. cezalar..

Kısacası :

-Anadolu Mozayigimizde yanyana yaşadığımız, komşu olduğumuz, kız alıp-damat verdiğimiz insanların dillerine, türkülerine saygı gösterileceği

-Çağ dışı ilkel yöntemler yerine daha adil, insanca yargılama -cezalandırma yönteminin kabulü

-Hak arama, düşündüğünü ifade etme sırasında Cumartesi annelerinin, Manisalı liselilerin annelerinin, tutuklu yakınlarının yüreğine su serpecek, polis, gösteri ve dernekler yasaasının insan onuruna yakışır tarzda düzenlen-mesi...

Ve benzeri gibi yasaları Kadın İnsan Haklarıyla çok alakalı buluyoruz. Bu haklarımızın sıkı bir takipçisi ve uygulayıcısı olacağımızı tüm dost ve düşmanlarımıza, kurum ve kişilere açıkça duyuruyoruz.

TÜRKİYE AİLE PLANLAMASI DERNEĞİ BİR MİLYON ANNE VE BEBEĞE SAĞLIKLI YAŞAM KAMPANYASI

Ülkemizde her gün 133 bebek ve 2 anne önlenebilir nedenlerden kaybedilmekte.

Türkiye Aile Planlaması Derneği (TAPD), kurulduğu 1963 yılından bu yana anne ve çocuk sağlığına yönelik iyileştirme çabalarında bulunan ve kamu yararına çalışan bir kuruluştur.

TAPD, yaygın medya ve özel sektör desteğiyle bir yıl sürecek "Bir Milyon Anne ve Bebeğe Sağlıklı Yaşam" kampanyasının ilk bölümünü Anneler Günü'nde başlatmaktadır.

Türkiye Aile Planlaması Derneği, geliştirdiği bu

proje kapsamında kampanyadan elde edeceği beş yıl içinde bir milyon anne ve bebeğe kaliteli sağlık ve eğitim hizmetleri sunmayı taahhüt etmektedir. İstanbul-Fener, Balta, Kocaeli-Bekirpaşa, Diyarbakır-Bağlar ve Mersin-Yenimahalle'de kendi hizmet ünitelerinin kapasitelerini arttırarak veya yeni hizmet birimleri açarak (Anne Bebek Sağlığı Merkezleri) sağlık hizmeti boşluğunun doldurulmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Hizmet sunulacak iller ve bu illerdeki seçilmiş bölgelerin, nüfusları ve sağlık hizmeti sunumuna ilişkin özellikleri aşağıda sunulmaktadır:

İstanbul-Fener Balat:

Nüfusu 110.000 dir. Nüfusun %58'i Kastamonu'dan, %12'si Güneydoğu'dan, %30'u Rize ve Trabzon'dan göç etmiş ailelerdir. Fakir bir bölgedir. Gelir ortalaması çok düşüktür, işsiz çoktur. Kamuya ait hiçbir sağlık hizmeti mevcut değildir. Bir özel diş hekimi ile bir pratisyen hekim dışında özel sektöre ait de hiçbir sağlık hizmeti sunan birim yoktur. UNESCO Kalkınma Projesi kapsamında, bölgedeki binalar onarılma çabasıdadır. Türkiye Aile Planlaması Derneği bölgede açılacak Anne Bebek Sağlığı Merkezi için bina tespit edilmiştir. Yerel yetkililer TAPD'nin bu girişimi için yoğun destek vermektedirler.

Kocaeli-Bekirpaşa Belediyesi, Yeşiloca Bölgesi:

Nüfusu 60.000 dir. 17 Ağustos 1999 depremde büyük zarara uğramıştır. Yeni yerleşim bölgesindeki 30.000 nüfusa

sağlık hizmeti veren yalnızca bir sağlık ocağı mevcuttur.

Bekirpaşa Belediyesi, Yeşilova Bölgesi:

Nüfusu 60.000'dir. 17 Ağustos 1999 depremde büyük zarara uğramıştır. Yeni yerleşim bölgesindeki 30.000 nüfusa sağlık hizmeti veren yalnızca bir sağlık ocağı mevcuttur.

Bekirpaşa Belediyesi, TAPD'ye yer temin etmektedir ve işbirliğine hazırdır. TAPD, Bekirpaşa Belediyesi ile bir yılı aşkın süredir görüşme halindedir. Şu anda TAPD Karavan Kliniği Belediye ile işbirliği sağlanarak bölgede hizmet sunmaktadır.

Ankara-Batıkent:

Nüfusu 384.761'dir. İç Anadolu Bölgesi'nden göç almaktadır. Bölgede 7 sağlık merkezi vardır. Ancak bir sağlık ocağının 10.000 nüfusa hizmet vermek üzere kurulduğu dikkate alındığında mevcut hizmet boşluğu ortaya çıkmaktadır.

TAPD, Ankara'da bir gecekondu bölgesinde hizmet sunan mini kliniğinin yanısıra Batıkent'te hizmet boşluğunu kapatmak üzere bir Anne Bebek Sağlığı Merkezi açmayı planlamaktadır.

Diyarbakır- Bağlar:

Nüfusu 120.000'dir. Kırsal kesimden göç almıştır. Çok hassas bir bölgedir. TAPD 1995 yılından bu yana bölgede kadın sağlığına yönelik eğitim ve uygulama hizmetleri sunmaktadır. Halen hizmet veren TAPD Kliniği toplum tarafından tercih edilmektedir. TAPD Kliniği'ne bebek, çocuk, adolesan sağlığı ünitelerinin ilavesi ile kapasitesinin güçlendirilmesi kampanya kapsamı açısından gereklidir.

Mersin-Demirtaş ve Alsancak:

Nüfusu 60.000'dir. Bölgedeki iki sağlık ocağı hizmet sunumunda yeterli değildir. TAPD 1994 yılından bu yana bölgede eğitim ve kadın sağlığı hizmetleri sunmaktadır. TAPD Kliniği'ne bebek, çocuk, adolesan sağlığı ünitelerinin ilavesi ile kapasitesinin güçlendirilmesi kampanya kapsamı açısından gereklidir.

Güneydoğu Anadolu'dan yoğun göç alan bir gecekondu ve kentsel gecekondu bölgesidir. Üstelik yakın zamanda ağır bir sel felaketi yaşamıştır. Okur-yazar oranı oldukça düşüktür, gelir kaynakları büyük çoğunlukla günlük yevmiye işi ve seyyar satıcılıktır.

Anne-Bebek Sağlığı Merkezleri'nde ilk etapta açılacak teşhis ve tedavi üniteleri:

Büyük Ölçekli Merkezlerde

- Ankara-Batıkent
- Mersin-Demirtaş Alsancak
- Kadın Doğum
- Çocuk
- Üroloji
- Diş
- Fizik Tedavi
- Görüntüleme
- Laboratuvar
- Acil

Küçük Ölçekli Merkezlerde

- Kocaeli-Bekirpaşa
- İstanbul-Fener Balat
- Diyarbakır-Bağlar
- Kadın Doğum
- Çocuk
- Laboratuvar

Anne Bebek Sağlığı Merkezleri'nde verilecek eğitim hizmetleri:

5 merkezin her birinde eğitim ekipleri oluşturulacaktır. Her eğitim ekibinde 3 halk eğitimcisi, bir sosyal hizmet uzmanı ve bir saha eğitimcisi

görev yapacak ve bu eğitimciler anne ve çocuk sağlığı konusunda: daha çok kitlelere ulaşmak amacıyla akran eğitimi yapmak üzere gençleri (öncelikle tıp fakültesi öğrencilerini), topluma dayalı sağlık hizmetleri için toplum liderlerini seçerek eğitecek ve her ilde kadın-erkek-geç olmak üzere 10 kişilik eğitim ekipleri oluşturulacaktır. Bunun yanı sıra anne baba eğitimi, gençleri eğitimi gibi topluluk eğitimlerinde görev yapacaklardır.

Merkezlerin kuruluş döneminde söz konusu illerdeki üniversitelerden teknik destek alınacaktır.

Kampanyaya belli bir miktarın üstünde bağış yapanların isimleri açılacak olan Anne Bebek Sağlığı Merkezleri'nin ünitelerine verilecektir.

Kampanyaya katkıda bulunmak ve daha fazla bilgi almak için:

Tel: (0312) 431 1878- 431 8355- 431 5698

Fax: (0312) 434 29 46

Website: <http://www.tapd.org.tr>

E-mail: tapd@ada.net.tr

Üniversitelerde Gençler İçin Üreme Sağlığı Hizmet Birimleri

Gençlerin üreme sağlığı davranışları konusunda bilinçli seçimler yapabilecek bilgiye sahip olmaları kadar, üreme sağlığı ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri, güvenip kendilerini yakın hissedebilecekleri, gençlere yaklaşım konusunda eğitimli sağlık personelinin hizmet sunduğu sağlık birimlerinin kurulması ve yaygınlaşması önemli bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaçtan yola çıkarak, Mart 2002 itibarıyla İKGV, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu desteğiyle üniversitelerdeki Mediko-Sosyaller bünyesinde üreme sağlığı klinikleri açmak ve istihdam edilecek personeli eğitmek için çalışmalara başlamıştır.

Bu çalışmada Türkiye'de sekiz üniversite pilot seçilerek birimlerin açılması için bir ihtiyaç belirlemesi yapılmıştır. İstanbul'dan üç, Ankara'dan iki ve İzmir, Eskişehir ve Diyarbakır'dan birer üniversitenin katıldığı bu projede İKGV, Uluslararası Çocuk Merkezi ile işbirliği içerisinde koordinasyonu yürütmektedir.

Açılacak birimlerde gençlere üreme sağlığı, cinsel sağlık konularında danışmanlık verilmesi yanı sıra, aile planlaması hizmetleri sunulacak, gençlerin bilgilendirilmesi için çeşitli broşür, kitapçık, vb dağıtılacaktır. Birimler, üniversite mediko-sosyal binalarının içinde ayrı bir birim olarak hizmet verecekler ve birimlerde sürekli bir doktor ile bir danışman bulunacaktır. Hizmetin gençlerin sorunlarını rahatlıkla anlatabilecekleri ve yerinde çözüm bulunabilecek, özellikle mahremiyete saygılı bir ortamda verilmesine dikkat edilecektir.

Bu hizmetin üniversitedeki gençlere duyurulmasında yardımcı olması için üniversite gençlik kulüpleri, öğrenci birlikleri gibi gençliğin oluşturduğu kurumlardan yararlanılacak, proje süresince bu kurumlarla sürekli işbirliği yapılacaktır. Bu işbirliğinin verilen hizmetlerin gençlere uygunluğunu sürekli izlemesi ve değerlendirmesi için yararı olacaktır.

Birimlerde görev alacak personel, İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı tarafından eğitilecektir. Hizmet birimlerinde kullanılacak malzeme Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu tarafından sağlanmaktadır.

Projenin sonunda gençlere uygun üreme sağlığı danışmanlık ve hizmetleri veren standard model birimler oluşturularak bu birimlerin diğer üniversitelere yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Ayrıntılı Bilgi için: İnsan Kaynaklarını Geliştirme Vakfı

Yeniçarşı Cad. No:54

80050 Beyoğlu/ İSTANBUL

Tel: 0 212 293 16 05

Faks: 0 212 293 10 03

e-posta: ikgv@ikgv.org

İstemediği gebelik için canına kıyan yada istenmeyen
bebeğini doğurduğu için taşlanan

KADINLAR ÖLÜMLERDEN ÖLÜM BEĞENMEYE ZORLANIYOR !

ABD'deki muhafazakar Bush yönetimi, dünyanın 142 yoksul ülkesinde aile planlaması ve kadın-doğum sağlığına dair programlar yürüten BM Nüfus Fonu'na(UNFPA) yapacağı 34 milyon dolarlık yatırımı geri çekti. Bütçesinin %12'sini yitiren UNFPA, bu kararın onbinlerce kadın ve çocuğun yaşamını yitirmesine neden olacağı uyarısında bulundu. Bush hükümetinin bu kararında, kasım ayındaki ara seçimler öncesi seçmen kitlesinin önemli bir bölümünü oluşturan kürtaj karşıtı aşırı dinci Hristiyanların baskısının etkili olduğu bildiriliyor. UNFPA Başkanı Thoraya Obaid, ABD'nin geri çektiği yardımla 2 milyon istenmeyen hamilelik, 4 bin 700 anne ile 77 bin bebek ve çocuğun ölümünün engellenebileceğini söyledi. Obaid, kendilerinin de yaşamdan yana olduklarını ve faaliyet gösterdikleri bölgelerde kürtaj sayısının düştüğünü belirtti. BM Genel Sekreteri Kofi Annan da uğradığı hayal kırıklığını dile getirdi.

Kürtaj karşıtlarının çalışmalarından övgüyle söz eden

Bush, BM 1994 Kahire Konferansında onaylanan kararları hiçe sayarak insan hakları çerçevesinde ailelerin gönüllülük temelinde sağlıklı nüfus planlamasının karşısında yer almıştır.

Oysa bu program, yoksul ülkelere 14-15-19 yaşlardaki genç kızların istenilmeyen evliliklerden, kız kaçırmalardan, kadın ticareti yapanların sebep olduğu istenmeyen gebeliklerden kurtulmak için canlarını tehlikeye atmalarını önliyordu.

Kanada'da Kadın Sağlığı için bir araya gelmiş dünya kadınları umarız bu hakkın ve bütçenin geri iadesi için seslerini duyurabilirler.

GÖZLERİMİZ TORONTO'DA

Çok değil sadece 10-15 gün gazete haberlerini yada tv izleyin. Ama gözünüz kadınlar ve genç kızlarla ilgili olanlar, ama onların ölümleri ile ilgili olanlar üzerine olsun!

Geçen haftadan birkaç örnek mesela:

...karnında yedi aylık bebeğiyle aile meclisinin kararıyla idam edilen Döndü...

...İsveç'te göçmen olarak yaşayan ailede geleneklerimize uymadığı gerekçesi ile babası tarafından öldürülen Fadime...

...iki yıldır doğum kontrol hapı vererek tecavüz ettikleri 13 yaşındaki kız çocuğu....."

...3 korucu çocuğu tarafından tecavüz edilen 14 yaşındaki Ç.E. ...

Uzarmayalım, derdimiz anlaşıldı diye umut ediyoruz. Bu sadece bizim kadınların derdi olmaktan öte dünyanın özelikle sosyal-kültürel ama özellikle de EKONOMİK sorunlarla boğuşan yoksul ülke kadınlarının da derdi!

İşte tam da bu zamanda bu nedenle gözlerimiz değil sadece, yüreğimiz de dahil olmak üzere beş duyumuzla izliyeceğiz Toronto'da toplanan dünya kadınlarını.

9. Uluslararası Kadın Sağlığı Toplantısı (IWHM) 12-16 Ağustos tarihleri arasında.

Evsahipliğini Kanadalı kadınların yaptığı, 5 gün sürecek bu toplantıya dünyanın her tarafından gelen sağlık emekçileri, aktivistleri katılıyor. Gündemleri çok yoğun.

Gündemde birinci sırada kadınların doğurganlık hakları ile sağlığını kaybetmeden çözümlenmesi gereken kürtaj hakkı ve önündeki engeller var. Bu konuda kazanılmış başarılarla birlikte karşılaşılan terslikler de ele alınarak yeni stratejiler oluşturulacak. Deneyler paylaşılacak. Koordinasyon sağlama teknikleri geliştirilecek.

Paneller ve Çalışma grupları üç konuya odaklı:

- 1-Kadının Doğurganlık Hakkı
- 2-Şiddetin(aile içi-kamusal) Kadın Sağlığına Etkisi
- 3-Çevrenin(doğal-oluşturulmuş) Kadın Sağlığına Etkisi

Programda Panel sunumları konularından bazı başlıklar:

- HIV/AIDS
- Kadın Ticareti
- Göçmen ve ilticacı Kadınların Sağlığı
- Genelev Kadınlarının Sağlığı
- Global Ekonomik Kuruluşlarının Kadın Sağlığına Etkileri
- Kürtaj

Çalışma gruplarının konuları:

- Kürtaj Teknikleri ve Kadının Hakları
- Cinsellik ve Doğurganlık Haklarıyla ilgili Global Perspektifler
- Göçmen ve mülteci Kadınların Ruh Sağlığı
- Ev içi Şiddet Üzerine Global Perspektif

Daha ayrıntılı bilgi için: www.iwhm-rifs.org

FİLMOR: KADINLARIN SİNEMA ATÖLYESİ

Ve kadınlar her yerde!...

İstanbul'da bir grup kadın Filmmor adında bir Kadın Sinema Atölyesi kurma sürecindeler. Yaklaşık bir yıldır kendi deyimleriyle bu fikri ve işi olgunlaştırmak için tartışıyorlardı. Amaçlarını ise şöyle özetliyorlar:

- Kadınlarla kadınlar için sinema yapmak, sinema yapabilme, kendini temsil ve ifade olanaklarını (bilgi, teknik, ekonomik gibi.) ve kadınların sinemaya erişimini sağlamak.
- Sinema aracılığıyla kadınları, kadınların talep, sorun ve tarihlerini, yani tüm yaşam deneyimlerini görünür kılmak,
- Sinemanın patriyarkal söyleminin dönüştürülmesinde aktif emek vermek; feminist bir sinema dili oluşturmak ve yaygınlaştırmak..

Filmmor Grubunun şu ana kadar yapmış oldukları bile

yeteri kadar heyecan verici. İleride yapmak istedikleri sinema atölyelerine hazırlık niteliğinde, daha çok Filmmor grubu içindeki kadınlara yönelik, sinema tarihi, feminist eleştiri, sözlü tarih gibi konularda atölye çalışmaları düzenlemişler.

"Kadınlar Buluşursa" belgeselinin hazırlanma süreçlerini üstlenmişler.

Ve "Klitoris Nedir?" adında bir kısa belgesel çekmişler. Üniversite, kahve gibi farklı mekanlarda kadınlar ve erkeklerle "klitoris nedir?" diye sorarak, aldıkları cevaplardan yaptıkları bu belgeselin son derece keyifli olduğuna eminiz. Uçan Süpügeliler olarak bu filmi izlemek için sabırsızlanıyoruz ve Filmmor'un kadın hareketini zenginleştirecek ve renklendirecek yeni çalışmalarının haberlerini merakla bekliyoruz.

Melek Öznan

(melekufuk@hotmail.com)

SS. YAŞAM KADIN ÇEVRE KÜLTÜR İŞLETME KOOPERATİFİ VAN EVİ

Birilerinin sorunlarınızı çözmesini beklemeyelim, gelin sorunları hep birlikte biz çözelim.

Çamurdan yapılma yedi kulesiyle kaleyi çevreleyen surlarıyla Urartu dönemine ait Van Kalesinin eteklerinde bulunan Van Evi, Van'ın tarihi dokusunu ve doğal güzelliklerini günümüzde de yaşatmakta, otantik ve geleneksel dekorasyon ve mimarisi ile bir tür açık müze görevini üstlenmektedir.

Van Evi, farklı tecrübe ve mesleki geçmişe sahip yedi kadın tarafından kurulan bir kooperatif tarafından işletilmektedir. Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi Van Evi'ni 1 Haziran 2002 tarihinde hizmete açmıştır.

Kooperatifin amacı, yerel kadın emeğinin ortaya çıkarılması, üretime kadın katılımının teşvik edilmesi ve kadının insan ve yurttaşlık bilincinin geliştirilip artırılmasıdır. Kooperatif bu amaçla, Van'ın nispeten daha az gelirli bir bölgesinde de bir ev kiralarak burada yerel halka yönelik eğilimler düzenlemek amacıyla bir Eğitim ve Seminer Merkezi kurmuştur. Bu merkezde kadın beceri ve yeteneklerini, işgücünü geliştirmeye ve bu becerilerin de üretim ve verimlilik anlamında ekonomiye katkıda bulunur hale gelmesini sağlamak amacıyla eğitimler verilmesi planlanmaktadır. Kooperatifin gelirinin bu bahsedilen faaliyetlere yönelik olarak amacına uygun şekilde harcanmasını planlamıştır. Bu faaliyetler, tarihsel, kültürel ve ekolojik bütünlük içerisinde Van'da yaşayan kadınların durumunun ve işgücünün geliştirilmesini sağlayacaktır.

Bir köşede bir tek kadın veya çocuk unutulmuş ve yalnız bırakılmışsa, kendimizle övünemeyiz, kendimizi huzurlu hissedemeyiz.

Bu kooperatifin kurucu üyeleri olarak bizler, Van'ın gelişiminin, bölge kadının bu sürece aktif katılımı ve toplum içinde güçlenmesiyle söz konusu olabileceğine inanmaktayız.

İşte bu yüzden sizleri ve herkesi, Van Kalesi ve Van Gölü'nün yanı başındaki Van Evi'nde sıcak bir ortamda geleneksel ev yapımı Van yemeklerinin tadını çıkarmaya davet ediyoruz.

Tarihi Van Kalesi, eşsiz güneş batımı ve yemeklerimizle geçmişten bir gün yaşamaya ne dersiniz?

Geleneksel Van Mutfağı'ndan bazı lezzetler:

- Otlı peyniri, tamamen doğal bal ve tereyağı, kaymağı ve murtuağası ile tam bir geleneksel Van kahvaltısı,
- Günlük hazırlanan ayrıanaşı, keledoş, helise, Kürt köftesi, acem köftesi gibi bazı özel Van yemekleri,
- Günlük tandır ekmeği,
- Tandırda pişirilen lezzetli Van Gölü balığı.

Güveninizle, hoşgörünüzle, sevginizle, dayanışmanızla kültürümüzü yeniden yapılandıralım.

Van Kalesi Sit Alanındaki Van Evi VAN

Tel: (+90.432) 212 39 94 – 215 65 81

Koop: Selimbey Mah. Yoğurtçuoğlu Sok. No: 42
VAN

Tel: (+90.4232) 215 94 33 Fax: (+90.432) 215 94 34

www.vanevi.com

e.mail: info@vanevi.com - kadkoop@vanevi.com

KADIN/WOMAN 2000

Kadın/Woman 2000 dergisi Kuzey Kıbrıs'ta bulunan Doğu Akdeniz Üniversitesi Kadın Araştırmaları ve Eğitimi Merkezi tarafından çıkarılan bir dergi. Ankara'da 1990'ların ortasına kadar toplantılarımızda sık sık gördüğümüz Prof. Aysel Aziz, İletişim Fakültesi'nden ayrılıp Doğu Akdeniz Üniversitesi'ne gittiğinde, Kıbrıs'ta hemen Kadın Araştırmaları ve Eğitimi Merkezi'ni kurarak güzel bir çalışma başlattı. Kendisi şimdi Kıbrıs'ta değil ama dergi yine bu üniversitede öğretim üyesi olan editör Netice Yıldız'ın tarif edilemez gayreti ile çıkmaya devam ediyor. Üstelik Netice, şimdi dergiyi uluslararası indeks ve abstraktlar tarafından taranması için de hummalı bir faaliyet içinde. Dergiyi şimdiden MLA International Bibliography kapsamına soktu bile.

Size bu dergiyi biraz daha tanıtayım: Woman/2000 Dergisi, Kadın Araştırmaları ve Eğitimi Merkezi amaçları doğrultusunda kadın konusu ile ilgili değişik disiplinlerde çalışan kişilerin araştırmalarına yer vermeyi ve kadına ilişkin kuramsal tartışmaların yapılabilmesi için bir alan hazırlamayı amaçlıyor. Her yıl iki sayı olarak çıkarılması planlanmış. Derginin kapağında şöyle yazıyor. *"Woman/2000 Dergisi, Merkezin faaliyetleri paralelinde kadın haklarının korunması, kadının toplumdaki yeri, aile konuları, kadının sosyo-kültürel evrimi, kadının hukuki*

sorunları gibi konuları ele alan sosyoloji, psikoloji, sağlık, antropoloji, hukuk, siyaset bilimi, ekonomi, sanat tarihi, arkeoloji, ve iletişim alanında bilimsel nitelikli makaleler yayınlar, ayrıca kadın konusunda yapılan çalışmalar ve yayınlarla ilgili tanıtım yazılarına yer verir." Gördüğümüz gibi, dergi çok geniş bir yelpazede yazara hitap edebilecek nitelikte. İsminden de anlaşılacağı üzere yazarlar makalelerini isterlerse Türkçe, isterlerse İngilizce gönderebiliyorlar. Derginin, içinde benim de bulunduğum kalabalık bir akademik danışma kurulu var ama bu kurulun Netice'ye onun ihtiyacı olduğu kadar destek verdiği söylenemez. Netice bugüne kadar derginin yazılarının kabulünde hakemlerin bulunmasında ve editörlük aşamasında epeyce yalnız kaldı. Bu dergiye hem yazılarımızı göndererek hem de Netice'nin göndereceği makalelerin hakemlik sürecinde rol alarak katkıda bulunabiliriz. Hatta aynı konuda çalışanlarımız çalışmalarını bir arada yayınlanacağı özel sayılar oluşturabiliriz.

Dergi ile yazışma adresini aşağıda yazıyorum.

Kadın/Woman 2000
Doğu Akdeniz Üniversitesi
Gazimağusa, KKTC
e-mail: woman2000@emu.edu.tr

Yıldız Ecevit
(ecevity@metu.edu.tr)

GENÇ KADINLARIN GÜÇLENDİRİLMESİ SEMİNERİ ANTALYA-ADRASAN'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Antalya'da düzenlenen Kadın Kampı'nda aralarında şiddete maruz kalanların da bulunduğu 40 kadın anayasal ve medeni haklar, cinsel haklar, şiddete karşı korunma, stresle başa çıkma, etkili iletişim ve sağlıklı beslenme gibi konularda bilgilendi.

Kadın Köyü'nden isimli bir bülten çıkaran kadınlar, Türkiye'deki en önemli kadın sorunlarını şöyle sıraladı: kadının eğitimden mahrum bırakılması, kadınların şiddete ve cinsel tacize maruz kalması, kadının ekonomik özgürlüğünün olmaması, aile ve toplum baskısı, erkek ve kadının eşit olduğunun kabul edilmemesi.

Antalya Çağdaş Eğitim ve Kültür Vakfı (ANTÇEV) ile Antalya Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi'nin işbirliği ile gerçekleştirilen Genç Kadınların Güçlendirilmesi ve Kent Yaşamına Katılımı Projesi kapsamında Adrasan'daki Onuncu Köy Tesisinde 15 Temmuz'da başlayan ve iki dönem olarak düzenlenen Kadın Kampı 1 Ağustos'ta sona

erdi. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan sorunlar yaşayan kadınların deneyimlerini paylaşmalarını sağlamak ve çözüm üretmelerine katkıda bulunurken kendilerini kamusal ve özel alanda daha güçlü hissetmelerini sağlamak amacıyla düzenlenen Kadın Kampı'nda aralarında ev içi şiddete maruz kalanların da bulunduğu 40 kadın toplumsal ve biyolojik cinsiyet, kadın cinselliği ve cinsel haklar, kadına yönelik şiddet, sağlıklı ve doğal beslenme, kadın üreme sağlığı ve doğum kontrolü, anayasal ve medeni haklar, kadın kooperatifleri ve örgütlenme gibi konularda bilgilendi ve yaratılan tartışma ortamlarında gerek küçük gerekse büyük gruplarda düşünce ve duygularını ifade etme şansını yakaladılar.

Bir psikolog desteğiyle stresle başa çıkma yöntemleri, etkili iletişim ve karar alma becerisi, özbenlik saygısı geliştirme ve hayır diyebilme pratikleri gibi çalışmalar yapılan Kadın Kampı'nda, Türkiye ve dünya gündemindeki siyasal ve ekonomik olayların kadın bakışıyla değerlendirildiği forumlar gerçekleştirildi, kadın konulu sinema filmleri izlendi. Kadınların kendi seslerini keşfetmelerini sağlamak ve sözlü ifade yeteneklerini geliştirmek amacıyla yapılan şiir okuma, kadın şarkıları söyleme çalışmaları en fazla ilgi gören etkinlikler oldu. Ayrıca başka kadınları anlamak ve empati geliştirmek amacıyla yapılan

drama çalışmaları sırasında genç kadınların bir kısmı rol yeteneklerini keşfetme fırsatı buldular.

Beceri geliştirici kurslarda batık boyama, makrame, takı işleri ile taş boyayarak biblolar yapıldı. Genç kadınlar bu işler sırasında çok eğlendiler. Ancak önümüzdeki yıllarda böyle bir işe yeniden soyunursak amacımız daha az 'kadınsı' beceriler üzerinde durmak. Örneğin, elektrik işleri, marangozluk ve ahşap işleri, ebru sanatı ya da bir okul inşaatında veya tarım işinde çalışmak gibi.

Kadınların düşüncelerini ve duygularını yazıyla ifade etme yeteneklerini geliştirmek ve bilgisayar kullanımını özendirmek amacıyla, Kadın Kampı'nda yapılanlarla ilgili katılımcıların düşüncelerini, duygularını ve tabii ki öğrendiklerini anlatan yazılardan oluşan "Kadın Köyü'nden" ve "Kadınlar Vardır" isimli iki adet de bülten çıkarıldı. Bültenlerde katılımcı kadınlar Türkiye'nin en önemli kadın sorunlarını şöyle sıraladılar: kadının eğitimden mahrum bırakılması, kadınların şiddete ve cinsel tacize maruz kalması, kadının ekonomik özgürlüğünün olmaması, aile ve toplum baskısı, erkek ve kadının eşit olduğunun kabul edilmemesi.

Bu anlatılanlara bakınca, kamp sürekli çalışılan bir toplama

ma kampını andırabilir, ancak içinde geziler, deniz ve her sabah spor da vardı. Özellikle tekne gezisi ve Çıralı'daki 'Dolunay'da Şiir Akşamı' rüya gibiydi. Denizde ya da havuzda geçirdiğimiz süre içinde pek çok yüzme bilmeyen katılımcı (katılımcıların yarısından fazlası) yüzmeye, hatta denizde açılmaya başladılar. Her gün yeni bir şey yapmayı başaran, dayanışma örneği gösteren katılımcılar alkışlandı, kendileriyle gurur duymaları, iyi yönlerini ve başarılarını daha fazla görmeleri sağlanmaya çalışıldı.

Katılımcılar her gün duvarda asılı bir kocaman kağıda "kafalarını boşalttılar". Şimdi bunlardan bir kaç örnek:

- "Kadın olmayı hiç istememiştım oldum olası. Ama ikiyezli rıyakar erkek de olmak istemedim. İLK DEFA BUGÜN çok mutluyum. KADIN OLDUĞUM için. Sanki yanardağ gibiyim, içimdeki ateşler boşalmaya başladı." (Gülsev)

- "Güneşin doğuşunu yalnız hakedenler görür. Arkadaşlar hepimiz hak ediyoruz unutmayın. (Melek)"

- "Kafamdan çok güzel şeyler, fikirler, projeler geçiriyorum. umarım bunları gerçekleştireceğim." (Pınar)

- "Hepimiz için yeni şeylerin başlangıç yeri oldu 10. Köy." (Niber)

- "Kendine sunulmuş güzelliğiyle deniz, dağlar kendine görünür bir tek dağ gibi... ve kadınlar saflığında bir masalın, bir tek yaraları gizli... Günün erken saatleri... İçim açık, içimdeki sese..." (Elif)

Genç Kadınların Güçlendirilmesi ve Kent Yaşamına Katılımı Projesine, Dünya Bankası konaklama, Heinrich Böll Vakfı da ulaşım konularında destek sundular. Ayrıca Antalya içinden ve Ankara, İstanbul ve Muğla'dan da gönüllü psikolog, avukat ve eğitimcilerin katkılarıyla gerçekleştirilen eğitim amaçlı Kadın Kampı'nı önümüzdeki yıl ulusal düzeyde gerçekleştirebilmeyi umuyoruz. Bu amaçla diğer kadın örgütleriyle bu yıl olduğu gibi işbirliğine hazırız.

Nilgün Eroğlu Üstün
(seamap2000@yahoo.com)

1. KADIN KOOPERATİFLERİ BULUŞMASI

15 Temmuz'da Gölcük'de 1. Kadın kooperatifleri gerçekleştirildi. Fiskos Kadınlar Çevre, Kültür ve İşletme Kooperatifi'nin dayanışmak, çoğalmak ve paylaşmak için yaptığı buluşma çağrısı metni öylesine coşku doluydu ve hepimize öylesine yakın bir dille yazılmıştı ki:

"Hane içinde görünmeyen, hane dışında değersizleştirilen emeğimizi; 'kadınlarla ve kadınlar için' karşılıklı bir emeğe dönüştürmek için, Atölyede, evde ve sokakta 'mor iğne'lerimizi görünür kılmak için, Birlikte üretmek, çoğaltmak ve hayata kendi ilmeklerimizle tutunmak için, 'Kendine ait' bir kooperatif kuran biz Fiskos Kadınlar; tüm kadın kooperatifleri, feministler ve 'kadın emeği'ni görünür kılma çabasına ortak olan tüm kadınlarla sürekli

ve kalıcı dayanışma ilişkileri kurabilmek, deneyim ve sorunlarımızı paylaşmak, ve birlikte şarkı söylemek için 1. Kadın Kooperatifleri Buluşması'nda birlikte olmak istiyoruz.

'Kendimize ait' daha çok üretim kooperatifi için de: Yaşasın Kadın Dayanışması!

Ve çağrı yerini buldu. Çeşitli kadın kooperatiflerinden ve kooperatifleşmek isteyen gruplardan kadınların bir araya geldiği buluşmada toplantılar yapıldı, açık kürsü kuruldu, segiler açıldı, deneyimler aktarıldı, sorunlar ve beklentiler konuşuldu ve Fiskos Kadınların da deyişiyle "tabii ki müzik, tabi ki halay, horon, dans, çiftetelli..."

İletişim için:

Tel: 0262 411 05 69

e-mail: fiskoskadinlarkop@hotmail.com

Londra'lı mülteci kadınlardan selam getirdim...

Günlerdir büyük bir şaşkınlık, heyecan ve mutlulukla Uçan Süpürge'nin koridorlarında, film festivallerinde, radyo programlarında, web sayfasında gezinip duruyorum. Dosyalar dolusu yapılan işler, fotoğraflar videolar, gelen ziyaretçiler, yurtiçi-yurtdışı toplantıları, çekmeceler dolusu proje örnekleri...

Arada bir Türkan'ın pişirdiği nefis yemek molaları da olmasa zamandan geriye doğru yol aldığım bu güzel yolculuk hiç bitmeyecek gibi görünüyor.

Bülten'deki yolculuğum da inanılmaz keyifle devam ediyor. Yüzlerce yeni kadın kuruluşu, girişimi, saymakla başedemediğim tanıdık kadın yüzleri...

Nerdeyse çeyrek asırlık bir dostluğumuz vardır Halimeyle İKD ile başlayan. İzmir'in varoşları ikinci adresimizdi: Çamdibi, Yeşildere, Cumhuriyet Mahallesi. Bir yandan memur kadınların örgütlenmesi, diğer yandan kendi kendimizi memleket sorunlarına vakıf olma doğrultusunda eğitime çalışmaları. O zamanlarda da çok koşuştururduk yine, gün 24 saat mıydı şüpheye düşerdiniz, öyle çok iş sığdırırdık ki dar zamanlara. O zamanlar bir elin parmaklarını geçmezdi kadın örgütleri arasındaki dayanışma. Uçan Süpürge'nin böyle hayati bir ihtiyacı kendine dert etmesi ve bu doğrultuda sürdürdüğü işler karşısında heyecanım şundan: Her alanda canımızı yakan kahrolası ayrımcılık öylesine üzerimize sinmiş ki bu durumdan muzdarip kadınlar olarak bile yanyana zor durabiliyorduk. Biz de varız/kadınlar olmadan olmaz, diyerek ayrımcı zihniyete kafa tuttuğumuz yerde birbirimizden ayrı durmak olur mu?

Birbirinin deneyine saygı duymama, bilgi deney alışverişinde bulunmama, birbirinin önüne geçme, lider olma, çelme takma, emeğini görmezden gelme, hiyar(!)arşı, otorite, iktidar gibi erkek egemen tavırlar bizim saflarımızdan silindiğinde...

İşte o zaman biz varız.

Bu konuda epeyce yol alındığını görmenin sevinciyle bari bende size biraz yurtdışındaki mülteci kadın örgütleriyle ilgili bildiklerimi aktarayım istedim. Bu çorbada benim de tuzum olsun niyetiyle...

Londra'da azınlıkların yoğun yaşadığı bölgelerde, özellikle bizimkilerin, birçok stk-ngo diyebileceğimiz örgütleri var. Bunlar daha çok eskiden demokratik kitle örgütü dediğimiz klasik siyasi çizgileri olan, izdüşüm örgütleri. Ama şimdi ülkede de moda ngo'lar gibi, çeşitli (devletten veya devlet dışı) kurumlardan mali destek alıyorlar.

Özellikle mülteci kadın örgütlerinden söz etmek istiyorum. Üyesi, gönüllüsü ve ücretlisi olarak hemen hemen hep-

sinde bulundum. En son Sosyal Haklar Danışmanı sıfatıyla bizimkilerin yoğun yerleşim bölgesi olan Hackney'de belediyenin desteklediği Derman adlı organizasyonda çalıştım. Derman'ın 10 yıllık mazisi var. "Çok kültürlü toplum" olarak nitelendirilen Londra topluluğu içinde, Kürt, Türk ve Kıbrıslı Kadınların sorunlarının en aza indirilmesi için çalışan Derman, hizmeti kullanıcıların ayağına götürme misyonu ile diğer kadın örgütlerinden ayrılıyor. Proje sorumluları projenin alanına göre tabana, alana gidiyor. Örneğin mahalle sağlık klinikleri, hastahaneler, okullar gibi kurumların içinde kendilerine tahsis edilen yerlerde görev yapıyorlar.

Statüsü vakıf. Üye yapmıyor. Hizmet verdiği kesimi Türkçe Konusan Kadınlar olarak tanımlıyor. Projelerde ve pratik işlerde kullanılan kelime; kullanıcı. Faaliyetlerini projeler şeklinde konumlandırıp her proje için ayrı yerlerden kaynak buluyor. Dolayısıyla her projenin amacına, süresine, bütçesine göre eleman alınıyor. Belli başlı proje-ler:

- eğitim danışmanlığı
- sosyal haklar danışmanlığı
- aile danışmanlığı
- konuşma terapistleri
- ruh sağlığı ve özürllüler danışmanlığı
- sigarayı bırakma

Derman hakkında başka neler anlatmalıyım ki, buradaki deneylerle, yurtdışı mülteci kadın örgütleri arasında benzerlik, farklılık veya işbirliği konularında bir fikir olsun? Bunu biraz da zaman gösterecek. En son çalıştığım yer olarak Derman'a torpil geçtim. Ama size diğer mülteci kadın örgütlerini ve kadın çalışması yapan diğer kuruluşları da tanıtmak isterim. Mesela İMECE, Türk Kıbrıslı Kadınlar Derneği, birkaç diğer ülke mülteci ve göçmen kadın dernekleri hatta.

Diğer kadın kuruluşlarının tanıtımlarını bir sonraki sayıya bırakıyorum. Belki biraz da merak edilen yönler konusunda bir istek olur :)

Mesela denebilir ki ordaki ngo'lar ile yerli ngo'larımız arasında nasıl bir fark var; yerel ve merkezi yönetimlerden finansal destek aldıklarına göre nasıl oluyor da hükümet dışı organizasyon (ngo) oluyorlar?

Ya da feminist kadın örgütlerinde kurumsallaşmada hiyerarşisiz yapı nasıl oluyor? Yönetici ve çalışanların arasında nasıl bir karar alma ve uygulama mekanizması var?

Diğer (erkek) STK ya da NGO denen örgütler ile kadın NGO'ları arasında ne gibi yapısal farklar var?

Tüm dostlara merhaba!

Fergül

(web@ucansupurge.org)

Geçtiğimiz ay ELİF ŞAFAK'la güzellik konusunda kısacık söyleştik. Bu söyleşiyi kısaltarak da olsa bu sayımızda sizlerle de paylaşalım dedik...

• *Güzellik tanımı sizce neyi ifade ediyor? Kadının Güzelliği ve Güzel Kadın tanımlamaları arasında bir fark var mı, varsa neye dayanıyor?*

Güzellik tanımı bir ayıklama ölçütü. Öncelikle kadınları erkeklerden ayıklamaya yarıyor çünkü güzellikle ilgili tüm dertler kadınların meselesi olarak algılanıyor. Daha sonra da kadınları kendi içlerinde ayıklamaya yarıyor. Yeterince-güzel-olmayanlar ile yeterince-güzel-olmayanlar'dan-daha-güzel-olanlar diye ikiye ayrılmış durumda kadınlar. Bu durumda kimse yeterince güzel değil çünkü "daha güzel" in olduğu yerde "güzel" olmak yetmiyor.

Güzel sıfatına gelince, benim çok sevdiğim bir sıfattır bu. Güzellik-çirkinlikten başka bir şey anlarım bu kelimeden. "Güzel insan" derim, "güzel şehir", "güzel öykü", derim keza.

• *Tarihte Güzellik tanımı hangi arketiplerle beslenmiş? Güzellik hangi mitlerle örülmüş?*

Güzelliği besleyen temel efsane şudur bence: Güzellik anlayışı zamana ve mekana bağlı olarak değiştiği halde, her kültür kendi güzellik anlayışını ezeli ve ebedi imişçesine algılar. Bu kadar parçalı ve değişken bir şeyin, böylesine evrensel ve değişmez zannedilmesidir bence ilginç olan.

• *Güzellik kavramı iktidar aygıtının bir parçası mıdır? Bütün erksel öğelerden arındırılmış bir güzellik tanımı yapmak mümkün müdür?*

Bütün erksel öğelerden arındırılmış bir güzellik tanımı yapmak mümkün değildir. Kullandığımız dil, sahip olduğumuz kriterler... hepsi aynı sistem tarafından yoğurulurken bu mümkün değil. Bence alternatif bir güzellik anlayışı tanımlayıp ona sarılmaya çalışmak da mümkün değil bu şartlarda. Onun yerine egemen ataerkil söylem ile karşıt kültür arasındaki mücadelenin sürekliliğine dikkat etmeliyiz. Mesela, sert kocaman postallar bariz bir şekilde militarizmin sembolüdür. Aynı zamanda faşizmin estetiğinin bir parçasıdır. Altkültür grupları, egemen kültürün güzellik ve estetik kodlarını alıp içeri boşaltarak müthiş bir şey yapıyorlar bence. Aynı postallı punkların ayağında gördüğünüzde biliyorsunuz ki artık o postal militarizmi

çağırıştırıyor. Altkültür, egemen kültürün güzellik ve estetik sembollerini sürekli tırtıklamalı, parçalamalı bence. Ama işte bu hikayenin sadece bir aşaması. Bir de öbür aşaması var. Punk akımı böylesine güçlenip taraftar kazandıktan sonra, iktidar da onun sembollerini alıp kendisi kullanmaya başladı. Punk modasından esinlenerek yapılmış kıyafet ve takılardan oluşan defileler düzenlendi. İnternette, porno sitelerinde, punkçı kızlar; beatnik kızlar; vs. diye altkültürlerden türetilmiş porno siteleri var.

Ya da başka bir örnek. Muhalefetin, alt kültürlerin kullandığı kavramlar şimdi reklam sloganları oldu. Artık DEVRİM, ÖZGÜRLÜK gibi kelimeler araba reklamlarında kullanılıyor.

Egemen söylemin estetik ölçütlerini, sembollerini ondan aşırıp içeri boşaltırken, onun da uzun vadede bizdekileri alıp içlerini boşaltacağını unutmamalı. Önemli olan bu sürekliliği kaçırmamak.

• *Biraz kızacağınızı biliyorum, ancak yazar kadınların çok da güzel olmayabileceği gibi bir önyargı vardır hep. Zeka güzelliğin karşısına konulur. Bu anlamda ruh- beden ikiliği ve zeka- güzellik kutupluluğu hakkında düşünceleriniz? Güzel bir kadın yazar olmak nasıl bir duygu?*

Kadın yazarlar, erkek yazarların karşılaşmadığı önyargılara maruz kalıyorlar Türkiye'de. Hem kadın hem genç olduğunuzda bunun dozu daha da artıyor. Genç-kadın-yazar olduğunuzda aldığımız eleştirilerin dili, söylemi değişiyor. Kitaplarınızı okumayan, yazdıklarınızdan zerre kadar haberi

olmayan bir takım insanlar sırf fotoğraflarınız üzerinden sizi yorumlama, eleştirme hakkını kendilerinde görebiliyorlar. Fotoğraflar konusunda yapabileceğim bir şey yok. Ben böyleyim. Böyle görünüyorum. Mesele sadece güzellik-estetik meselesi de değil bence. Bizim kültürel bünyemizde, parıltısı ve iddiası olan her şeye karşı bir ön yargı, bir olumsuzlama var.

Eğer benim fotoğraflarım, kitaplarımla ilgili söyleşilerde yayımlanıyorsa, yani esas düzlem kitap ve edebiyat ise, bana yönelik eleştiriler de oradan gelmeli. Beni muhatap alan yazı ve konuşmaların da ekseninde kitaplarım ve edebiyatım olmalı. Beni kızdıran, üzen nokta, bizdeki edebiyat eleştirilerinin kitap odaklı olmaması.

(Röportajın tamamına www.ucansupurge.org adresinden ulaşabilirsiniz)

YAŞAMAKTAN YILMAYAN BİR KADIN: HATİCE PEKÖZ

Bir Pazar günü gazeteleri karıştırırken rastladık ona. Kısacık bir haberd, kenarında küçük bir fotoğraf. 'Yayıncısını Arayan Yazar'dı haberin başlığı. Haberi okuyunca, Hatice Peköz'e ulaşarak yazma serüvenine tanık olmak istedik. Kendisi İstanbul'daydı ve telefonun ucundaki sesi; yaşadığı tüm zorluklara rağmen yılmayan, yaşamaktan ve yazmaktan vazgeçmeyen bir iyimserlik taşıyordu. Bu umuda biz de ortak olduk ve sizlere Hatice Peköz'ü tanıtmaya karar verdik.

"Koca bir toplum olarak sınıfta mı kaldık diye bir soru takılıyor aklınıza? Yoksa tüm dünya mı sınıfta kaldı diye de sorgulamak geliyor içimizden.

Onca ileri atılımlar; bilimin, teknolojinin, ileri düzeyde olduğu bir çağda, tüm dünya hava boşluğunda bir uçağın irtifa kaybetmesi gibi hızla bir düşüşe geçmiş, zaman akrep ve yelkovanını geriye çevirerek ortaçağa doğru bir "u" dönüşü yapmaktadır. Düşünüyorum da, acaba ne kalacak bizden geriye? Bir toplum olarak kocaman bir düş kırıklığı mı yaşayacağız zamanın deviniminde? Kocaman bin unutulmuş mu bekliyor bizi? Nedir bu kısır döngünün nedeni?

Hatice Peköz (15 Nisan 2002 tarihli yerel Körfez Dergisi'nde yayınlanan bir makaleden kısaltılarak alınmıştır)

Şimdi de kendisiyle yaptığımız söyleşi aktarıyoruz:

• Bize biraz kendinizden bahseder misiniz? Yaşınız, eğitiminiz, medeni durumunuz?

Hatay doğumluyum ve halen Hatay'da yaşıyorum. 42 yaşındayım, ilkokul mezunuyum. Evli ve dört çocuk annesiyim.

• Sizi yazmaya götüren süreç nasıl başladı?

İlkokulda kitaplarla tanışmaya başlayınca kendiliğinden oldu. Ana dilim Arapça'ydı. Benim yaşında bütün kızlar çeyiz işlerken ben küçük öyküler yazıyordum. İlk öykümü, bakkala satmıştı kardeşlerim...Külâh için. Karşılığında çerez almışlar. "Gelincikler"di adı. Sonra maddi sebeplerle okuyamadım ve evlendim. Bu arada yazmaya ara verdim. Çocukları büyütürken içimdeki istek yeniden büyüdü ve gizli gizli yazmaya başladım. Öğretmen tanıdıklardan ödünç kitaplar alıp okuyordum.

• Yazarlık ve ev kadınlığı birlikte zor olmadı mı? Hem ev içi sorumluluklar, hem de herşeye karşı yazabilmek?

Çok zor oldu. Bizim kalıplayıcı çevre koşullarımız var. Ev işlerini bitirdiğim zaman yazabiliyordum. Bazen geceleri. Sahile gidiyor, orada yazıyordum.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

- FEMİNİZM HERKES İÇİNDİR-BELL HOOKS Çevirmen: AYSEL YILDIRIM/ECE AYDIN/BERNA KURT/ŞİRİN ÖZGÜN- Kadın Hareketi- Çitlembik Yayınları- 130 sayfa
- VAHŞİ KELEBEK- ZEYNEP ALİYE - Öykü - Bilgi Yayınları - 187 sayfa - 2002 Yunus Nadi Öykü Ödülü
- KADIN BEDENİNİ SOYARSA- MELTEM ARIKAN- Roman - Everest Yayınları - 328 sayfa
- KARANLIĞIN GÜNÜ- LEYLA ERBİL - Roman - İş Bankası Yayınları - 337 sayfa
- TANRIKADIN- FEYZA HEPCİLİNGİRLER - Roman - Remzi Yayınları- 291 sayfa
- DÜŞ KURMA OYUNU- BİRNUR ŞENER- Roman- Papirüs Yayınları- 157 sayfa
- PRENSLERİN ADASI- VIVET KANETTI- Roman- Gendaş Yayınları- 134 sayfa

• Gizli gizli yazıyordum dediniz?

Evet. Çevreden gizli yapıyordum. Çok baskıcı, dar bir çevredir bizimkisi. Ev işleri, çocuk ve kocadan örülü bir dünya. Bana asla yetmiyordu. Bunun için yazıyordum zaten. Çevremdeki kadınlar kuyumcuya altın bakmaya giderken ben kitap bakmaya gidiyordum. Ama ben hiçbir zaman umutsuz ve mutsuz olmadım. Hep azla yetindim. Yazmak beni aydınlık tuttu. Hiç vazgeçmedim.

• Özellikle ilgilendiğiniz konular var mı? "Kadın" teması yazdıklarınızda nasıl şekilleniyor?

Ben kadının ezilişine ve şiddete çok tanık oldum. Gencecik kızlar çok yaşlı adamlarla zorla evlendiriliyorlar mesela. Ömür boyu dayak yiyen ve susmak zorunda kalan çok kadın var tanıdığım. Bütün bunlar ister istemez yazdıklarımı etkiliyor. Kadınların çelişkileri, ezilmişlikleri... Dinsel anlamda da büyük bir kısıtlanmışlık var. Ben çevremi bil-inçlendirmeye çalışıyorum, çünkü bilinçliyim. Bunun dışında 'Sevgi', 'Doğa', 'Çevre' ilgilendiğim konular. Toplum olarak sevgisizliği çok fazla yaşadığımızı düşünüyorum. Bütün sorunların kaynağı bence. Çevre kirliliği de düşünce kirliliğinden çok bağımsız gelişmiyor aslında.

• Yayına hazır kaç kitabınız var? Ve geleceğe yönelik projeleriniz neler?

Dört tane. Bir şiir, bir deneme, bir roman, bir de öykü kitabım var. Taslak halinde dört kitabım daha var. Sayın Vali 'Namus Oltasında' isimli romanımı yayınlattıma söz verdi. Şimdiye kadar deneme ve şiirlerimi dört beş yerel gazetede yayınlatabildim. Hepsini kitaplaştırmak istiyorum. Bir de bilgisayarım yok, umarım olur. İşimi kolaylaştırır.

• Söyleşiyi bitirirken söylemek istediğiniz başkaca bir şeyler var mı?

Kitaba ulaşmam gerçekten çok zor oluyor. Yaşadığım yerde en çok eksikliğini çektiğim şey kitap. Bilmiyorum ilgilenenler olursa Turan Dursun'un, İlhan Arsel'in, Erdoğan Aydın'ın ve M. Çoşkunoglu'nun kitaplarına ulaşmak isterim. İlgilenenler olursa kitapları Hatay Atatürkçü Düşünce Derneği Dörtüol Şubesi Karahasanaşa İşhanı Kat 1 adresine gönderebilirler. Çok sevinirim.

- BABAMA- AYŞE KULİN- Şiir- Remzi Yayınları- 71 sayfa
- UÇURUMA DÜŞEN NEHİR- OYA UYSAL- Şiir- Can Yayınları- 61 sayfa
- BİR ERKEK AĞLADIĞINDA- JÜLİDE SEVİM- Deneme- Remzi Yayınları- 293 sayfa
- GÜLLEYLA'YA ANILAR: EN HAKİKİ MÜRŞİT- AZRA ERHAT-Anı- Can Yayınları- 222 sayfa
- BİYOGRAFYA 2: Behice Boran-Editör: AYŞEGÜL YARAMAN- Tarih- Bağlam Yayınları- 170 sayfa
- SEN LATİFE DEĞİL LATİF'SİN- NEZİHE ARAZ- Özgür Yayınları- Tarih-Özgür Yayınları- 246 sayfa
- FAHİŞELİĞİN ÖBÜR YÜZÜ: ON BEŞ KADININ TANIKLIĞI-FÜGEN YILDIRIM- Sosyoloji- Metis Yayınları- 153 sayfa
- TACITUS: ANNALESTE BELİREN TARİHÇİLİĞİ VE HÜMANİZMİ İLE-BEDİA DEMİRİŞ- Arkeoloji- Arkeoloji ve Sanat Yayınları- 224 sayfa

ERKEK DOĞRAMA CEMİYETİ MANİFESTOSU

Valerie Solanas

Çev: Ayşe Düzkan

Sel Yayıncılık, 74 sf.

Eril biyolojik bir kazadır: Y (eril) geni tamamlanmamış bir X (dişi) genidir yani tamamlanmamış bir kromozomlar serisidir. Başka bir deyişle eril eksik eksik bir dişidir, daha gen aşamasında yaşamına son verilmiş, ayaklı bir kürtaç. Eril olmak kifayetsiz olmak, duygusal olarak sınırlı olmak demektir; erillik bir noksanlık hastalığı, eriller de duygusal sakatlardır.....

Erkek Doğrama Cemiyeti Manifestosu (SCUM Manifesto)'nu politik bir metin olarak değil, bir sanat eseri, o yılların Amerikan toplumunun ve kültürünün acımasız bir eleştirisi olarak okumak gerekir. Kaleme aldığı manifesto kadar "Andy Warhol'u vuran kadın" olarak da tanınan Valerie Solanas, küçüklüğünden itibaren patriyarka karşısında yaşadığı her şeyden politik sonuçlar çıkartmış ve Manifesto'da ifade etmiş. Aile, baba, akıl hastalığı ve cinsellikle ilgili yazdıklarında bu açıkça görülür. Kadınların yaradılıştan noksan, zayıf ve aşağı oldukları asırlardır iddia edilir. Valerie bunu eğlenceli bir biçimde ters yüz etmiş ve doğal, bilimsel Politik sonuçlarına götürmüş; eğer bir cins eksikse, bu eril olandır ve öyleyse onların bertaraf edilmeleri gerekir. Bu manifestonun "kadın erkek çoğumuzun, kadın kalbinde yattığına inanmak istemediğimiz bir intikam ateşini dillendirdiği" söylenir. Katılıyoruz...

FEMİNİST TARİH YAZIMINDA SINIF VE CİNSİYET

Leonore Davidoff

Yayıma Hazırlayan: Ayşe Durakbaşı

Çev: Zerrin Ateşer-Selda Somuncuoğlu

İletişim Yayınları, 264 s.

Davidoff makalelerinin bir derlemesi niteliğindeki kitapta, geleneksel tarih yazımında marjinalleştirilip dışlanan faaliyetler ve kesimler inceleniyor. Özel ile kamusal, kültür ile doğa, ev ile iş, bedensel ile düşünsel gibi ikili ayrımların nasıl kurulduğunu 19.yy İngilteresi özelinde inceleyen yazar, bu ayrımların iktidar açısından işlevselliğini gösterirken yeni kavramsallaştırmaların gerekliliğini ortaya koyuyor. Derlemede ayrıca, Ferhunde Özbay'ın 'Evlerde El Kızları: Cariyeler, Evlatlıklar, Gelinler' adlı makalesi yer alıyor. Davidoff'un getirdiği kavramsal açılımlardan yararlanan Özbay, "öteki kadın" kavramının özel alanda kurulmasını derinlemesine araştırıyor.

FEMİNİST TİYATRO METİNLERİ

Derleyen: Güzin Yamaner

Oyun, Dost Kitabevi, 373 sayfa

Kadın oyun yazarları, erkek-egemen düzendeki tiyatronun tüm cinsiyetçi kalıplarına karşı, özellikle geride bıraktığımız yüzyılda büyük bir mücadeleye giriştiler ve sanatın cinsiyeti üzerine sürekli tartışarak ilerlediler. Kimi kadın oyun yazarı, tıpkı erkekler gibi yazabildiğini kanıtlamaya çalıştı ve eşitlik üzerinden kurdu mücadelesini. Böylece, zorunlu olarak, kadını nesne konumuna indirgeyen kalıp-yargıları yineleme tehlikesiyle yüz yüze geldi. Kimi kadın oyun yazarı ise, kadın hakları mücadelesinin en radikal tavırlarını benimsedi ve kadının özel alana tıklarak ikincileştirilen, değersizleştirilen ve sahnenin dışında tutulan temalarını tiyatronun kamusal alanına taşıdı. Ecriture feminine (dişil yazın) kavramıyla sözlü dilini yazıya dökme hızını artırdı. Kadın oyun yazarları, Ibsen'den önce bir bebek evine kapatılan kadının dramatik konumunun farkındaydılar. Ama tiyatro tarihine Ibsen'in adı koyu harflerle yazıldı. Kadınlar, binlerce yıldır yinelenen iktidar, hırs, kıskançlık ve gurur gibi eril temaların karşısına annelik, komşuluk, kızkardeşlik ve arkadaşlık gibi özel alan bilgilerden gelen ve bugüne dek ev içine kapatıldığı için görünür olmayan ama insan yaşamını ayakta tutan bakım, şefkat, duygudaşlık ve dayanışma gibi dişil temaları çıkardılar. Hiç şüphesiz, kadına yöneltilen her şey gibi bu yeni temalar da şiddetli, tacizi, tecavüzü ve ötekini ikinciliğini sırtlarında taşıyorlar.

Bu seçki ise, XX. yüzyıl boyunca kadın oyun yazarının, yukarıda sıralanan dişil temaları, dişil dili ve oluşturulan uzamı nereden nereye taşıdığına tanıklık etmeye çalışıyor. (Arka kapaktan...)

VAJİNA MONOLOGLARI

Eve Ensler

Çeviren: Özden Öke

Oyun, Miron Yayınları, 143 sayfa

Senarist, yazar ve oyuncu Eve Ensler'in, kadınlarla yaptığı söyleşilerden esinlenerek yazdığı 'Vajina Monologları', onların en derin acılarını, korkularını, hayallerini ve tutkularını gözler önüne seriyor; kadın kavramına yepyeni bir bakış açısı getiriyor. Başlığındaki vajina kelimesi nedeniyle ilk baskısını yapacak yayıncı bulamayan kitap, 1998 yılında yayınlandığında dünya çapında yankı buldu. Bugün, yüzlerce şehirde sahnelenen ve 20 dile çevrilen 'Vajina Monologları', kadınlara yönelik her türlü şiddetin durdurulması için mücadele eden V-Day hareketinin de doğmasına neden oldu. "Büyüleyici, komik ve hüznü... Hem bir sanat eseri hem de kültür tarihimizin vazgeçilmez bir parçası, bir şiir ve bir polemik, bir merhem ve bir kutsama." VARIETY "Yer yer içimiz burkuluyor, baştan sona aykırı.... Ensler'in duyarlı zekası her satırda hissediliyor." (Los Angeles Time)

- ✓ Almanya'nın Münih kentinde düzenlenen 18. Avrupa Atletizm Şampiyonası'nda bayanlar 1500 metrede altın madalya kazanarak Türkiye'ye atletizmde ilk Avrupa Şampiyonluğunu getiren Süreyya Ayhan'ı yürekten kutluyoruz!
- ✓ Tahran'da öğrenci kadınların çarşaflarını açmalarına ve renkli giyinmelerine izin verildi. Eğitim Bakanlığı, Tahran'da 20 okula gönderdiği yönetmelikle kız öğrencilerin katı islami giyim yasasına uymamaları konusunda zorlanmalarını istedi. Ancak ülkedeki muhafazakar dini kesim bu deneme hakkında katı bir eleştirel tutum takınıyor ve yönetmeliğin İran'ın muhafazakar şehirlerinde uygulanması konusu açıklığa kavuşmamış durumda.
- ✓ Birleşmiş Milletler, Afganistan'da en az dört kadın merkezi kurulması için yaklaşık 1,5 milyon Amerikan Doları tutarında yardımda bulundu. Bu merkezlerde okumaya, ana sağlığı kursları ve mesleki eğitim verilecek.
- ✓ Alexa McDonough'un lideri olduğu Yeni Demokratlar Partisi'nden ayrılmasıyla, Kanada'nın son 13 yıllık tarihinde ilk defa başkanı kadın olan bir siyasi parti olmaması durumu oluştu.
- ✓ Avustralya'nın en eski kadın politikacısı olan ve şu anda Aile ve Toplum Hizmetleri Bakanlığı yapan Amanda Vanstone, Avustralyalı kadınların seçme ve seçilme hakkı kazanmasının 100. yıl kutlamalarında, kadınları parlamentoya çağırdı. "Avustralyalı kadınlar, parlamentonuzun size ihtiyacı var" diyen Vanstone, kadınların parlamentonun %50'sini oluşturmamasının da bir 100 yıl daha gerektirmemesini umduğunu söyledi.
- ✓ San Diego Eyalet Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmaya göre, son 15 yılda film endüstrisinde yer alan kadın yönetmenler açısından değişen çok az şey oldu. 1987'de en yüksek hasılatlı ilk 100 filmin sadece üç tanesi kadınlar tarafından çekilmişken, 2002'de bu sayı dörde çıktı!
- ✓ İsviçre'de yapılan referandumda halkın %72'si hamileliğin 12 haftasında yapılan kürtajlara ilişkin yasal gereklilikleri azaltan tasarıyı destekledi. Ancak, İsviçre'de hala bu gerekliliklerin yerine getirilmediği kürtajlar suç olmaya devam ediyor.
- ✓ İran'da kadınların evlenme yaşı 9'dan 13'e, erkeklerinki ise 14'den 15'e çıkarıldı.
- ✓ Nijerya'daki Bayanloco Halk Eğitim Merkezi, kırsal bölgelerde yaşayan kadınlar için temel bilgisayar kullanımı kursları açıyor. Kursların amacı, toplumsal şiddetin yoğun olduğu bölgelerde yaşayan kadınların çatışmaları hızlı bir şekilde bildirebilmelerini sağlamak. Hızlı iletişim olanaklarının, acil durumlarda, kırsal bölgelerde yaşayan kadınlar için bir ölüm kalım meselesi olduğu belirtiliyor.
- ✓ Anayasa gereği seçim nedeniyle boşalan Ulaştırma, İçişleri ve Adalet Bakanlıkları'nda devir- teslim dün yapıldı. Prof. Dr. Aysel Çelikle, Cumhuriyet tarihinin ilk kadın Adalet Bakanı oldu.
- ✓ İran'da sayıları 300 bine ulaşan hayat kadınları karşısında ne yapacağını bilemeyen hükümet, İç İşleri Bakanlığı'nın toplumsal işlerden sorumlu bölümünce hazırlanan 'İffet Evleri' projesiyle daha çok zorda kaldı. Aynı bakanlığın sosyal konseyi tarafından şimdilik reddedilen proje tartışma yarattı. Projeye göre, şu ya da bu nedenle evliliğe hazır olmayan ama birlikte olmak isteyen erkek ve kadınlar bunu "nizami bir biçimde" gerçekleştirecekler. Buna göre, çiftler önce kayıt yaptıracak, sağlık kontrolünden geçip geçici evlilik belgesi aldıktan sonra da özel otellerde aşk yapacaklar. Proje İran'ı karıştıran, Kadınların Sosyal ve Kültürel Konseyi "Bu proje gayrimeşru ilişkilerin normalleştirilmesi ve aile kurumunun yıkılması demektir" açıklamasını yaptı!
- ✓ Antalya'da, kendisinden cinsel fantezilerine boyun eğmesini isteyen eşi Serhat Eke'yi öldüren 25 yaşındaki Fatma Eke'nin davasında 'ağır tahrik' indirimi gündeme geldi. Fatma Eke'nin cinayeti ağır tahrik altında işlediği, bu nedenle kamuoyunda 'Töre İndirimi' olarak adlandırılan TCK'nın 51. maddesine göre yargılanması ve cezasının bu maddeye göre düşürülmesi gerektiği bildirildi. Fatma Eke eşinin evlerine sürekli olarak transseksüeller getirip onlarla seks yaparken kendisine izlettirdiğini, kameraya aldığını, sonra kendisine karşı şiddet kullanarak kamuya açık yerlerde 'Cinsel organını teşhir etmesini istediğini' belirten Eke, olay günü de yoğun bir şiddete maruz kaldığını, eşi Serhat Eke'nin elindeki bıçağı alarak sapladığını sonra eşinin ölmesini istemediği için acilen hastaneye götürdüğünü belirtti.
- ✓ Avustralya'nın Victoria eyaletinde 'Kara Gömlekliler' adlı bir grup kuruldu. 300 boşanmış erkekten oluşan grubun amacı 'eski eşlerini rahatsız etmek' Siyah üniforma giyerek maske takan grup elemanları, gece yarısı eski eşlerinin evinin önünde toplanıyor, megafonla tüm mahalleye onların ne kadar ahlaksız ve cinsel delalet içinde bulunduğunu ilan ediyor, tehdit telefonları açıp, mektuplar gönderiyor.
- ✓ Pakistan'da aşiret reislerinin emriyle, intikam amacıyla dört kişinin tecavüzüne uğrayan genç kız okul açtı. Kendi adını taşıyacak olan okulu açan 18 yaşındaki Muhtaran Bibi, Devlet Başkanı Pervez Müşerref ve sivil toplum örgütlerinin yardımıyla köyüne bir de kız okulu açtıracak. Halen süren tecavüz davasında ise 14 kişi tutuklandı.
- ✓ Suudi Arabistan'da kadınlar yeni yasalarla birlikte bazı haklara sahip oldular. Kadınlar artık isterlerse nüfus cüzdanı sahibi olabilecekler, babaları veya erkek kardeşleri adına çıkartılacak nüfus cüzdanıyla banka hesabı açabilecekler. Batılı diplomatik kaynaklar, Suudi kraliyet ailesinin, iş hayatında yer alan 40 yaş üstü kadınlara ehliyet vermeyi planladığını belirtiyor!

İTİRAZLARIMIZ

Gaziantep'te dehşet verici bir töre cinayeti işlendi. 20 yaşındaki evli ve bir çocuklu Döne Aslan, aile meclisinden çıkan kararla amcasının oğlu Resul Gören tarafından öldürüldü. Döndü Aslan'ın kız kardeşiyle evlenmek isteyen, ancak bu isteği reddedilen Ayhan Öztürk isimli şahıs intikam amacıyla yedi aylık hamile olan Döndü Aslan'ın evinin önüne giderek "Karnındaki çocuk benden. herkes duysun!" diye bağırdı. Tüm mahalle olaya şahit olurken, Döndü Aslan'ın kocası, karısını sorgulamaya başladı ve genç kadının tüm itirazlarına rağmen ikna olmayınca aile meclisi toplandı. Meclisten çıkan ölüm kararını ise Döndü Aslan'ın amca oğlu uyguladı. Cinayet sırasında yedi aylık hamile olan Döndü Aslan'ın karnındaki bebek sezaryenle alındı, ancak 3 saat yaşayabildi.

Song Myung Hak adında eski bir mahkum, bundan iki yıl önce Kuzey Kore'de bir hapisanede hamile olan altı kadın mahkuma zorla düşük iğnesi yapıldığını ve hemen sonrasında kadınların çalışma kampına geri getirilip çalışmaya zorlandıklarını açıkladı.

Avrupa birliği'ne aday ülkeler arasında Türkiye binde 38.7 ile bebek ölümleri oranında birinci sırada yer alıyor. AB'deki kadınların yaşama umudu 81 yıl iken, yaşama umudu en kısa olan kadınlar 71 yılla Türkiye'de bulunuyor.

Pakistan'ın Güney Pencap eyaletinde, 1988'de iki kişiyi öldüren ve haklarında devlet mahkemelerince idam kararı verilen dört erkek, kurbanların aileleriyle sekiz kız (!) ve 130 bin dolar verilmesi karşılığı 'af anlaşması' yaptı.

Afganistan'da ucuz emek gücü olarak görülen çocuk işçiler ekonominin önemli bir parçası. Mezar-ı Şerif'de, fabrikalarda çalışanların %80'inin oluşturan ikibinden fazla çocuk çalışarak ailesinin geçimini sağlıyor.

ABD Pensilvanya'da 9 haftalık hamile Tanya Meyers'in kürtajı, eski erkek arkadaşının dava açması sebebiyle, mahkeme tarafından geçici olarak durduruldu. Meyers'in avukatı bu kararın anayasaya aykırı olmakla kalmayıp, müvekkilinin acısını gereksiz yere uzattığını da belirtti. Hiçkimsenin, tacizci bir eski, erkek arkadaş ya da bir hakimın yetişkin bir kadının kürtaj kararını engellemeye hakkı olmadığını söyledi. Şu anda Meyers'in özel hayatı, Pensilvanya Radyo ve televizyonlarınca didik didik edilmekte ve Tanya'nın kürtajına izin verilip verilmemesi gerektiği,

babanın kürtajı durdurma hakkının olup olmadığı tartışılmakta!

TCK'nın 434'üncü maddesi : 'Kız kaçıran, alıkoyan ya da küçük yaşta bir kızla rızasıyla cinsel ilişkiye giren sanığın cezası, mağdureyle evlenmesi durumunda ertelenir, açılan dava ise düşer' !

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan araştırmaya göre, 2001-2002 öğretim yılında, ilköğretim çağındaki 152 bin 703 kız çocuğu okula gönderilmedi. Kız öğrencilerin devamsızlık nedenleri arasında en yaygın olanları ise, "kültürel yapı içinde din anlayışı, kız çocukların küçük yaşta evlendirilmesi, anneye yardımcı olarak görülmesi ve nüfusa geç kaydettirilmesi"!

İçel'in Mut ilçesine bağlı Sarıkavak köyünde ilköğretim Okulu 6. sınıfa geçen 13 yaşındaki bir kız çocuğuna aynı köyden 12 kişinin iki yıl boyunca tecavüz ettiği ortaya çıktı. Korktuğu için başına gelenleri kimseye anlatamayan küçük kıza tecavüz eden bir bölümü akraba, 12 "erkek" tutuklandı. Olay, köyde oturan İrfan Koç'un kendisini döven Şuayip Akbal'ı şikâyet etmesiyle ortaya çıktı. Soruşturma kapsamında ifadesine başvuru alan küçük kız, 2 yıl önce arazide hayvan otlatırken 3 kişinin tecavüzüne uğradığını, ardından bunlara eklenen 9 kişinin daha kendisine tecavüz ettiğini anlattı: "İlk tecavüz edeni hatırlamıyorum. Ama bu 12 kişi, iki yıl içinde sürekli beni dağlık alanda sıkıştırıp sahip oluyorlardı. Bana da sürekli doğum kontrol hapi içiriyorlardı, içmezsem dövüyorlardı. Beni öldürmekle tehdit ettiklerinden korkup kimseye söyleyemedim." Öfkemizi kim dindirecek!

Adı Elif... 15 yaşında... Karnında 8 aylık bir bebek... Tecavüzden... Aile meclisi toplandı. Karar: "Kendini as, namusunu temizle". Elif annesinin verdiği, abisinin boğazına geçirdiği ipe kendini astı. Artık yaşamıyor. Daha 15 yaşındaydı...

Alınan canlarımızın, örselenen bedenlerimizin, söndürülen yaşamlarımızın hesabını kim verecek!

Nijerya'nın kuzeyindeki Katsina eyaletinde geçtiğimiz mart ayında evlilik dışı çocuk sahibi olması nedeniyle taşlanarak idam edilmesine(recm) karar verilen 31 yaşındaki Emine Laval, açtığı temyiz davasını kaybetti. Yüksek Şeriat Mahkemesi, Bakori kentindeki mahkemenin verdiği ölüm cezasını onayladı. Mahkeme hakimi, cezanın Emine'nin bebeğini süttten kesene kadar infaz edilmemesine karar verdi.